

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Prozodická analýza textu: Úvod 67, cv. 35–37

Prosodical Analysis of the Text

OLOMOUC 2017 Zuzana Shejbalová

vedoucí diplomové práce: doc. Mgr. David Uher, PhD.

Obor v rámci kterého má být VŠKP vypracována: Čínská filologie

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
SHEJBALOVÁ Zuzana	Žitkova 405, Luže	F13933

TÉMA ČESKY:

Prozodická analýza textu: Úvod 67, cv. 35-37

TÉMA ANGLICKY:

Prosodic Analysis of the Text

VEDOUcí PRÁCE:

doc. Mgr. David Uher, Ph.D. - ASH

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Ačkoliv je čínština stále ještě tónovým jazykem, postupně u ní dochází k oslabování této její suprasegmentální charakteristiky. Nejvýznamnějším projevem jejího směřování k jazyku s melodickým přízvukem je pak významný úbytek plně tónických slabik ve prospěch slabik oslabeně tónických, respektive stónických. Tyto změny mají především vliv na rytmické členění čínského textu. Problematice prozodických rysů čínštiny, tj. hierarchie prominence slabik v návaznosti na lineární členění věty, se dlouhodobě a systematicky věnoval prof. PhDr. Oldřich Švarný, CSc. (1920-2011), emeritní profesor filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Na jeho práci dnes úspěšně navazují jeho žáci učitelé a studenti katedry asijských studií tantěl. Tato bakalářská práce se proto v prozodickém smyslu slova zaměřuje na analýzu nahrávky realizované rodilým mluvčím čínského jazykového standardu, pekingštiny. Relevantní texty budou vybrány z učebnice Úvod do hovorové čínštiny a následně budou na základě jejich zvukové realizace transkribovány prozodickou transkripcí: text bude nejprve rozčleněn do vět, kól a segmentů, u nich pak bude posuzována jejich rytmická realizace, tj. budou identifikovány jako sledy akronymické, ascendentní, descendentní či jiné. V závěrečném shrnutí budou ve sledovaném vzorku charakteristiky těchto sledů zobecněny.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- POSPÉCHOVÁ, Zuzana: Prozodická transkripce čínštiny a její využití v současnosti. *Dálný východ* 2015, 2, s. 93-103.
SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza: Rytmické členění příkladových vět Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 150). *Dálný východ* 2016, 2, s. 51-66.
ŠVARNÝ, Oldřich a kol.: *Úvod do hovorové čínštiny*. Praha 1967.
ŠVARNÝ, Oldřich a David Uher: *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc 2014.
UHER, David a Tereza Slaměnková: *Prozodická analýza monologu*. *Dálný východ* 2015, 2, s. 104-126.

Podpis studenta: .....

Datum: .....

Podpis vedoucího práce: .....

Datum: .....

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: „*Prozodická analýza textu: Úvod 67, cv. 35-37*“ vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne .....

Podpis .....

Anotace

Počet stran: 68

Počet znaků: 69 094

Počet titulů použité literatury: 8

Počet příloh: 1

Klíčová slova

čínský jazyk, prozódie, prozodická transkripce, prozodická analýza, rytmické členění věty, kólon, segment

Anotace

Tato bakalářská práce si klade za cíl podrobit prozodické analýze předem daný text o určitém počtu slabik na základě zvukových záznamů jednotlivých částí textu interpretovaných rodilým mluvčím standardní čínštiny a dále provést kvantitativní analýzu. Tímto textem jsou vybrané kapitoly 35–37 z učebnice nazvané *Úvod do hovorové čínštiny 2* od pana profesora Oldřicha Švarného. Za účelem prozodické analýzy je analyzovaný text přepsán do prozodické transkripce a současně i do čínského znakového písma. Pro lepší porozumění textu jsou jednotlivé věty uvedeny též v překladu do českého jazyka. V analýze se zaměříme na rozbor prozodických jevů, které se vyskytnou ve zkoumaném korpusu. Závěrečná část práce se věnuje shrnutí výsledků analýzy a splnění cílů práce.

Resumé

Analyzovaný text se skládá ze 187 vět, které se dále dělí na 663 segmentů a 2052 slabik. Nejfrekventovanějším rytmickým sledem v rámci segmentů je sled jednoiktový descendentní. Nejčetnějším typem kól jsou jednosegmentální kóla. V rámci pozice na začátku nebo uvnitř kóla je nejčetnější sled descendentní a naproti tomu v pozici na konci kóla je nejproduktivnější sled akronymický.

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé diplomové práce doc. Mgr. Davidu Uhrovi, PhD.
za vstřícný přístup, cenné rady a odborné vedení této práce.

Obsah

Úvod.....	11
1. Teoretická část.....	12
1.1. Lineární větné členění	12
1.2. Rytmické větné členění	13
1.3. Iktovost slabik	13
1.4. Sedm stupňů prominence	14
1.5. Rytmické sledy.....	15
1.5.1 Ascendentní rytmičeský sled.....	15
1.5.2 Descendentní rytmičeský sled.....	15
1.5.3 Akronymický rytmičeský sled	15
2. Korpus	17
2.1 Metody a postupy zhotovení korpusu	17
2.2 Výsledná podoba korpusu	17
3. Analytická část	43
3.1 Lineární větné členění korpusu	43
3.2 Analýza segmentů	44
3.2.1 Jednoslabičné segmenty.....	46
3.2.2 Dvojslabičné segmenty	46
3.2.3 Třislabičné segmenty	47
3.2.4 Čtyřslabičné segmenty	48
3.2.5 Pětislabičné segmenty.....	51
3.2.6 Šestislabičné segmenty	54
3.2.7 Sedmislabičné segmenty.....	56
3.3 Analýza kól	57
3.3.1 Pozice segmentů v rámci kól	57
3.3.2 Rytmičeské sledy v kólech.....	60

Závěr	64
Resumé.....	66
Seznam použité literatury	67
Seznam příloh	68

Seznam tabulek a grafů

Tabulky

Tabulka č. 1: Velikost segmentů

Tabulka č. 2: Počty arší

Tabulka č. 3: Dvojslabičné segmenty

Tabulka č. 4: Tříslabičné segmenty

Tabulka č. 5: Čtyřslabičné segmenty

Tabulka č. 6: Pětislabičné segmenty

Tabulka č. 7: Šestislabičné segmenty

Tabulka č. 8: Velikost kól

Tabulka č. 9: Poměr pozic v rámci kól

Tabulka č. 10: Pozice sledu v kólu

Tabulka č. 11: Četnost sledů v rámci obou pozic

Tabulka č. 12: Rytmické sledy jednosegmentálních kól

Tabulka č. 13: Rytmické sledy dvousegmentálních kól

Grafy

Graf č. 1: Velikost segmentů

Graf č. 2: Četnost arší

Graf č. 3: Relativní četnost čtyřslabičných segmentů

Graf č. 4: Relativní četnost pětislabičných segmentů

Graf č. 5: Relativní četnost šestislabičných segmentů

Graf č. 6: Pozice sledu v kólu

Graf č. 7: Četnost sledů v rámci obou pozic

Graf č. 8: Rytmičké sledy jednosegmentálních kól

Graf č. 9: Nejčtetnější dvousegmentální kóla

Graf č. 10: Nejčtetnější třísegmentální kóla

Ediční poznámka

K přepisu čínských znaků do latinky byla v této práci použita výhradně abeceda pinyin, která byla doplněna o prozodické značení. Prozodická transkripce je zapsána pomocí fontu `Courier New`. Čínské znaky, které se v textu objevují, jsou zapsány ve zjednodušené podobě.

Úvod

Čínština, jako jeden z tónových jazyků světa, je více než ostatní „netónové“ jazyky závislá na přednesu řeči. Je tedy více než např. v češtině závislá na prominenci jednotlivých slabik, tempu, ale i rytmu řeči. To znamená, že k porozumění nestačí znát pouze gramatiku a slovní zásobu, ale také umět zopakovat a rozeznat daný tón a důraz, tak aby nedocházelo ke zmýlení významu.

Prozodická transkripce nám velice dobře umožní zaznamenání prozodických aspektů čínštiny. Díky ní je možné zachytit konkrétně realizovanou promluvu daného mluvčího. Realizace tedy není vždy stejná a je závislá na okolních podmínkách, ale i na věku a pohlaví mluvčího. Proto je každý zápis prozodické transkripce velice variabilní. Ke zhodnocení těchto jevů je vhodná kvantitativní analýza, která zachytí, v jaké četnosti se dané jevy v mluvě odehrávají. Tento způsob analýzy je proto užit i v této bakalářské práci. Prozódie čínského jazyka je častokrát mylně opomíjena, i když je nutnou součástí studia čínského jazyka. To je také důvodem, proč se jí tato práce zabývá.

Cílem této práce je přepsání audionahrávky do textu v prozodické transkripci, který bude sloužit jako korpus pro následnou prozodickou analýzu. Korpus bude pro lepší porozumění přepsán i do čínského znakového písma a do českého překladu. Text korpusu bude dále rozčleněn na menší jednotky, jako jsou věty, kóla a segmenty. Podkladem pro tuto práci byly audionahrávky z učebnice *Úvod do hovorové čínštiny 2*, konkrétně cvičení 35 až 37. Analyzovaný text z nahraného záznamu je dlouhý 187 vět. V analytické části se bude dále pokračovat vyhodnocením zkoumaného textu a výsledky budou pro lepší přehlednost uvedeny jak v tabulkách, tak grafech. Např. bude určena průměrná délka jednotlivých větných celků, dále budou zjištěny nejfrekventovanější rytmické sledy vyskytující se jak v segmentech, tak kólech. Samotné analýze bude ještě předcházet teoretická část, ve které budou vymezeny hlavní pojmy, se kterými se bude v průběhu celé analýzy pracovat, a jsou důležité pro pochopení celé práce.

1. Teoretická část

Cílem této části práce je definování hlavních pojmů, které se vyskytují v následující části a to části praktické. V té části s nimi budeme nadále pracovat, proto je jejich vysvětlení nyní velmi důležité. Popisovanými pojmy bude konkrétně lineární větné členění, dále rytmické větné členění a iktovost slabik. Poté se budeme věnovat sedmi stupňům prominence a nakonec rytmickým sledům ascendentním, descendentním a akronymickým.

1.1. Lineární větné členění

Věty a souvětí v čínštině se dělí na více menších částí. Nejprve se člení na kóla¹, což jsou ucelené významové celky s ucelenou rytmickou strukturou, které jsou zakončeny přeryvem. Přeryv je pauza mezi jednotlivými kóly, která trvá okolo 3/4 vteřiny.² Dále jsou kóla charakterizována tázací, ukončující nebo neukončující intonací. Jejich průměrná délka je přibližně 6-7 slabik a uvnitř věty či souvětí jsou oddělena čárkou.³ Délka se z části odvíjí od složitosti a délky věty (delší věty a souvětí vykazují v průměru o něco delší kóla), ale je celkem nezávislá na tempu řeči.⁴

Kóla delší než jednoslabičná se mohou členit na ještě menší jednotky, kterými jsou segmenty – sledy. Vyslovením všech kól současně, vzniká celistvější rytmický sled.⁵ Průměrná délka segmentů je oproti kólům více variabilnější a je více závislá na tempu řeči. Jejich délka osciluje mezi 2,5 až 4,5 slabiky.⁶ V pomalejší řeči se více vyskytují jednoiktové segmenty, v rychlejší naopak převažuje spojení jednoiktových do dvou- či více iktových segmentů. Segmenty mohou zůstat buď samostatně, nebo se navzájem kombinovat a spojovat, tím potom vznikají složitější segmenty.⁷ Slabiky, které se seskupují do jednoho segmentu, se píší dohromady, nebo se spojovníkem.⁸

---

¹ V jednotném čísle kólon, v množném čísle kóla.

² POSPĚCHOVÁ, 2015: s. 94.

³ ŠVARNÝ, UHER, 2014: s. 9-10.

⁴ ŠVARNÝ et al., 1998: s. 24.

⁵ ŠVARNÝ, UHER, 2014: s. 10.

⁶ ŠVARNÝ et al., 1998: s. 24.

⁷ ŠVARNÝ, UHER, 2014: s. 10.

⁸ ŠVARNÝ, UHER, 2014: s. 11.

1.2. Rytmické větné členění

Čínský jazyk využívá pro účely členění věty a souvětí v daleko větší míře rytmu řeči než například český a slovenský jazyk. Chybí v něm totiž členění dané flektivními koncovkami a shodou, proto je rytmus řeči v tomto jazyce velice důležitý. Rytmické větné členění je závislé na rychlosti promluvy, logickém nebo kontrastním zdůraznění členu věty, dále na emotivním zabarvení (expresivně, či neutrálně) a nakonec na délce věty.⁹

1.3. Iktovost slabik

Pojmenování iktus lépe vyjadřuje „přízvuk“ v čínštině, jelikož je oproti přízvuku v evropských jazycích flexibilnější. Iktus se totiž může i v rámci jednoho slova pohybovat a měnit tak jeho význam.¹⁰

V čínštině je nutné dělit slabiky dle přízvučnosti na slabiky přízvučné, tj. iktové a nepřízvučné, tj. neiktové. Pro tyto dva druhy je dále také označení tónické a atónické slabiky.¹¹ Iktové slabiky označujeme jako arze. Jsou to slabiky, na kterých spočívá rytmický „přízvuk“. „... je prominentnější, relativně delší než slabiky předcházející nebo i následující v rámci segmentu.“¹² Všemi ostatními slabikami jsou theze.¹³ Segmenty dělíme podle počtu iktů na segmenty jednoiktové, dvouiktové nebo tříiktové.¹⁴

Iktus bývá také často ukazatelem, toho o jakou významovou složku víceslabičného slova se jedná. „Přípony a další prvky s pouhým formálním významem bývají atónické, složky s plným lexikálním významem naopak tónické.“¹⁵ Iktovost slabik je variabilní podle tempa řeči. V pomalejší řeči převládají jednoiktové segmenty. V rychlé řeči mají tendenci se jednoiktové segmenty navzájem spojovat a tvořit tak dvoj- a víceiktové. V průběhu jejich realizace však některé iktové slabiky mohou pozbyť iktovost nebo se i neutralizovat.¹⁶

---

⁹ ŠVARNÝ et al., 1993: s. 22.

¹⁰ UHER, SLAMĚNÍKOVÁ, 2015: s. 105.

¹¹ ŠVARNÝ, UHER, 2001: s. 40.

¹² ŠVARNÝ, UHER, 2014: s. 11.

¹³ ŠVARNÝ et al., 1998: s. 24.

¹⁴ ŠVARNÝ et al., 1998: s. 32.

¹⁵ ŠVARNÝ, UHER, 2001: s. 41.

¹⁶ ŠVARNÝ et al., 1998: s. 24.

1.4. Sedm stupňů prominence

O. Švarný na základě svého dlouholetého výzkumu ustavil systém tzv. sedmi stupňů prominence. Čínské slabiky rozlišujeme podle prominence jejich tónů a to následovně:

1. **plně tónické slabiky se zvýrazněnou prominencí (arze)**
  - značí se ztučněním příslušné slabiky a to v našem případě bílou barvou tučně na černém pozadí
2. **plně tónické iktové (arze)**
  - označují se tónovými značkami nad hlavním vokálem slabiky
3. **plně tónické neiktové (theze)**
  - značí se tónovými značkami nad hlavním vokálem slabiky
4. **oslabeně tónické iktové (arze)**
  - označují se horními číselnými indexy
5. **oslabeně tónické neiktové (theze)¹⁷**
  - vyznačují se dolními číselnými indexy
  - pokud to jsou počáteční slabiky segmentu, tak se nechávají bez označení
6. **atónické neutralizované**
  - ponechávají se bez označení
  - mohou se za jiných okolností vyslovit i tónicky, ale v dané větě za určitých podmínek je jejich tón téměř nebo úplně neutralizován
7. **atónické atónové**
  - jsou vždy bez tónu a tedy bez označení¹⁸

Pozn.: Příklady zde neuvádíme, jelikož budou dále blíže určeny v analýze a značení tak bude uvedeno v praxi.

---

¹⁷ ŠVARNÝ et al., 1998: s. 25.

¹⁸ ŠVARNÝ, UHER, 2014: s. 11.

1.5. Rytmické sledy

V této kapitole vymežíme tři druhy rytmičských sledů. Nejprve ascendentní rytmičský sled, poté descendentní rytmičský sled a nakonec akronymický rytmičský sled.

1.5.1 Ascendentní rytmičský sled

*„Při vzestupném (ascendentním) segmentu slabice, jež je nositelem iktu (tj. arzi) méně prominentní slabika nebo slabiky (theze) předchází; je-li thezí více, musí být jejich prominence vzestupná.“*¹⁹ Prominence může být nejvíce třístupňová. Pokud iktové slabice méně prominentní slabiky předchází a poté za ní i následují, tak je tento sled ascendentní buď s připojenou slabikou, nebo slabikami příklonnými.²⁰

1.5.2 Descendentní rytmičský sled

*„Při sestupném (descendentním) segmentu za slabikou, jež je nositelem iktu, theze následuje; je-li thezí více, jsou to zpravidla slabiky atónické, méně často je jejich prominence sestupná; tento poslední případ se vyskytuje zejména při logickém kontrastivním zdůraznění.“*²¹ Descendentnímu rytmičskému sledu může předcházet předklonka (proklitikum).²²

1.5.3 Akronymický rytmičský sled

Často bývají sledy dvou, tří a čtyř slabik rytmičsky rozlišeny, ale toto rozlišení není dostatečné, tak aby mohly být označeny rozdílným stupněm prominence. K tomuto účelu slouží tzv. akronymické pravidlo, podle kterého je v tří- a čtyřslabičných segmentech iktová slabika poslední a první. V těchto čtyřslabičných segmentech je druhá slabika nejméně prominentní, jelikož se nachází ve stínu té první - iktové. V dvojslabičných sledech se iktus nachází na druhé slabice. Značení se tímto zjednodušuje, protože se

---

¹⁹ ŠVARNÝ et al., 1993: s. 33.

²⁰ ŠVARNÝ, UHER, 2014: s. 13.

²¹ ŠVARNÝ et al., 1993: s. 33.

²² ŠVARNÝ, UHER, 2014: s. 13.

slabiky uvnitř segmentu nechávají bez grafického rozlišení, a z toho se ve výše uvedených případech tedy vždy pozná akronymické pravidlo.²³

Segmenty s tímto rytmickým sledem jsou dvojího typu. Prvním typem je tzv. „kretik“, který je kombinací sestupného dvojslabičného sledu s připojenou jednou iktovou slabikou „lichou“. Druhým je typ zvaný „choriamb“, jenž je tvořen kombinací dvojslabičného sledu sestupného s dvojslabičným sledem vzestupným.²⁴

---

²³ ŠVARNÝ et al., 1998: s. 26-27.

²⁴ ŠVARNÝ et al., 1998: s. 42.

2. Korpus

V této části nejprve popíšeme metody a postup při zhotovení korpusu. Následující část bude již samotný korpus, jenž je základem této bakalářské práce a který bude uveden v plném rozsahu.

2.1 Metody a postupy zhotovení korpusu

Jak již bylo řečeno námi analyzovaný text, pochází z učebnice prof. PhDr. Oldřicha Švarného, CSc. a kolektivu autorů, která nese jméno *Úvod do hovorové čínštiny 2*. Z této učebnice máme vybrána cvičení 35 až 37. Z nichž analyzujeme texty a následné otázky k opakování. V cvičeních se nachází dialogy, věty, dokonce i dopis a nakonec již výše uvedené otázky k opakování.

K vytvoření korpusu posloužila audionahrávka namluvená rodilou mluvčí pekingštiny, která byla přepsána do prozodické transkripce. K vytvoření prozodické transkripce vedl nejprve poslech audionahrávky a jeho následné přepsání do abecedy pinyin. Konkrétněji to probíhalo poslechem každé věty zvlášť a to několikrát, pro větší přesnost a zachycení všech aspektů. Nejprve jsme vyhledali hlavní prozodické vrcholy a doplnili tónové značky. Poté jsme doplnili zbývající méně výrazné prominence. Nakonec jsme zvážili, zda některá plně tónická slabika není prominentnější oproti ostatním. Pokud byla, tak jsme ji zvýraznili podle již výše uvedeného formátu, tedy tučným bílým zvýrazněním na černém podkladu. Věty jsme rozčlenili na jednotlivá kóla. Dále jsme podle rytmu promluvy slova, která byla vyslovena v rámci uceleného rytmického sledu, spojili spojovníkem do jednoho segmentu.

2.2 Výsledná podoba korpusu

V rámci tohoto korpusu jsme místo přepisu znaků do latinky, který byl vypracován přímo pro účely analyzované učebnice, a který používá O. Švarný, zvolili čínskou fonetickou abecedu *pinyin*, která je celosvětově uznávaná.²⁵ Ta je ještě navíc doplněna o prozodické značení. Pro zápis prozodického textu jsme zvolili k lepší přehlednosti font `Courier New` a místo zarovnání do bloku jsme zvolili zarovnání doleva. Český

---

²⁵ ŠVARNÝ et al. I., 1967: s. 52.

překlad jsme použili ten, co je již v učebnici napsán, kromě cvičení nazvaného otázky k opakování, které jsme přeložili sami k potřebám porozumění.²⁶ Znaky byly použity zjednodušené, které jsou nyní používány v ČLR, ne tedy přesně ty, které jsou uvedeny v analyzované učebnici.

V hranatých závorkách jsou uvedeny pasáže, které mluvčí buď nenamluvila celé, byly s nějakou vadou, nebo se již nedochovaly. Kvůli její nespokojenosti, nebo přeráknutí jsou některé věty opakovány a dochází tak k jejich duplikaci či dokonce i k vyššímu počtu opakování. V korpusu jsou uvedena ta opakování v prozodické transkripci, která měla pro naši analýzu hodnotu a nejsou tak uváděna tato opakování zbytečně.

Nejprve uvádíme na prvním místě prozodickou transkripci, poté k ní náležící přepis ve znacích a nakonec český překlad. Jednotlivé texty jsou rozděleny tak, aby se na každé stránce nacházely všechny výše uvedené části, tedy prozodická transkripce (např. dva odstavce textu), poté přepis ve znacích této části (tedy též dva odstavce) a nakonec k tomu příslušný překlad do češtiny (také dva odstavce).

---

²⁶ ŠVARNÝ et al. II., 1967: s. 410-412.

Kapitola 35 – 1

Prozodická transkripce:

di-sānshì-wǔ-ke.

1. gei-zài-zhōngguo-d péngyou-d-xìn.

zhōngguo-běijīng zhōngyang-gēwutuán. wáng-lìzhēn-tongzhi⁴.

qīn'ai-d lìzhēn tongzhi⁴:

jīnnián-jiǔyuè₃li, nǐ³men-d gēwutuán, dào-wǒmen-chéngshì
lái-d-shí²hour, wǒ³men-cai-rènshì. dāngshí, wǒ³men-ceng-yuēhao₃,
biéhou huxiāng-tōngxin.

Přepis ve znacích:

课文

(一) 给在中国的朋友的信

中国北京中央歌舞团。王丽珍同志。

亲爱的丽珍同志：

今年九月里你们的歌舞团到我们城市来的时候，我们才认识。当时我们曾约好别后互相通信。

Překlad:

Cvičení pětatřicáté

1. Dopis přítelkyni v Číně

Čína, Peking, Ústřední soubor písní a tanců. Soudružka Wang Li-čen.

Milá soudružko Li-čen!

Seznámili jsme se, když v září přijel Váš soubor písní a tanců do našeho města. Tehdy jsme si ujednaly, že si (po rozloučení) budeme dopisovat.

Kapitola 35 – 1

Prozodická transkripce:

jīnnián jiǔ yuē₃ li, nǐ³ mēn-d gē wutuán dào-wo³ mēn-chéngshì lái-d-
shí² hour, wo³ mēn cài-rènshì. dāngshí, wo³ mēn cēng-yuēhao₃, biéhou₄
hùxiāng-tōngxìn. wo-bìng-meiz₂ you wàngji-nin. wo-zuìjìn kàn bào
cài-zhīdao, nǐ³ mēn-d-gēwutuán, zai-dōng'ou gèdì, biao yǎn
shèngli-wánchéng rènwu-yìhòu, xiànzài yǐjīng huí-guó-le. nín
cēng-sònggei-wǒ, yì-zhāng nín-d xiǎo-nǚ'ér-d xiàngpiān, wo-
xiāngxìn, ta-kànjian māma, yíding fēichang-huānxǐ. xiànzài,
suíxìn-jǐgei-ta¹ yì-xiē fēngjīng-míngxìnpian, zuo⁴wei-jìnián. wo-
xiànzài, hai²shi-zai shāchang-d jìhuà-bùmen gōngzuò⁴. wo-zhèngzài
nǚli-xué-zhōngwén, xīwàng-jiānglái₂, nénggou yòng-zhōngwén, gei-
zhōngguó-bào zhǐ xié-wénzhāng₁, bàodao wǒ-guó₂-d-qíngkuāng.

Přepis ve znacích:

今年九月里你们的歌舞团到我们城市来的时候，我们才认识。当时我们曾约好别后互相通信。我并没有忘记您。我最近看报才知道，你们的歌舞团在东欧各地表演胜利完成任务以后现在已经回国了。您曾送给我一张您的小女儿的相片，我相信他看见妈妈一定非常欢喜。现在随信寄给她一些风景明信片作为纪念。我现在还是在纱厂的计划部门工作。我正在努力学中文，希望将来能够用中文给中国报纸写文章报导我国的情形。

Překlad:

Seznámili jsme se, když v září přijel Váš soubor písní a tanců do našeho města. Tehdy jsme si ujednaly, že si (po rozloučení) budeme dopisovat. Nezapomněla jsem na Vás. Nedávno jsem četla noviny <a tu> jsem se dozvěděla, že Váš soubor písní a tanců poté, co vystoupil ve všech místech východní Evropy <a když> úspěšně splnil <svou> povinnost, se nyní vrátil do vlasti. Darovala jste mi fotografii své malé dcerušky; věřím, že byla jistě velmi ráda, když uviděla maminku. Posílám ji nyní s <tímto> dopisem (=přirozeně) několik pohlednic s krajinami na památku. Nyní <stále> ještě pracuji v plánovacím oddělení přádelny. Právě teď se pilně učím čínsky <a> doufám, že <jednou> v budoucnu budu moci čínsky psát články do čínských novin o naší zemi (dosl. dávat zprávy o poměrech naší země).

Kapitola 35 – 1

Prozodická transkripce:

ru₂guo-fāngbian, qing-nín jìgei-wo³ ji-ben³ zhōngwen-xiǎoshuō,
yin¹wei-wǒ duìyú **xīn**-zhōngguo wénxue hen-gǎn-xìngqu. wo-xiān
xiang-nín dàoxiè, bìngqiē₃ xīwang-nín² xiang-**gē**wutuan²-d
tóngzhimen, dài-wo-wènhaò. pànwang-nín² mǎshang-huìxìn. cǐ-zhī-
jinglǐ!

Přepis ve znacích:

如果方便，请您寄给我几本中文小说，因为我对于新中国文学很感兴趣。我先向您道谢，并且希望您向歌舞团的同志们代我问好。盼望您马上回信。此致敬礼！

您的朋友。

伊烈拿。

十二月十八日。

Překlad:

Bude-li <Vám> to možné (*dosl.* pohodlné), pošlete mi, prosím, několik čínských románů (povídek), protože se velmi zajímám o novou čínskou kulturu. Děkuji Vám předem a vyřídíte ode mne laskavě pozdrav (*dosl.* doufám, že za mne vyřídíte pozdrav) soudruhům <z> Vašeho souboru. Doufám, že mi brzy (*dosl.* hned) odepíšete.

S pozdravem Vaše přítelkyně

Irena

18. prosince

Kapitola 35 – 1 (zopakované)

Prozodická transkripce:

qīn'āi-d lìzhēn tóng²zhì:

jīnnián jiǔ yuē₃li, nǐ³mén-d-gēwutuán, dào-wo₃mén-chéngshì lái-d-
shí²hour, wo³mén cai-rènshì. dāngshí, wo³mén ceng-yuēhao₃, bié₄hou₄
hùxiang-tōngxìn. wo-bìng méiyǒu wàngji-nín².

Přepis ve znacích:

课文

(一) 给在中国的朋友的信

中国北京中央歌舞团

王丽珍同志

亲爱的丽珍同志:

今年九月里你们的歌舞团到我们城市来的时候, 我们才认识。当时我们曾约好别后互相通信。我并没有忘记您。

Překlad:

Cvičení pětatřicáté

1. Dopis přítelkyni v Číně

Čína, Peking, Ústřední soubor písní a tanců

Soudružka Wang Li-čen

Milá soudružko Li-čen!

Seznámili jsme se, když v září přijel Váš soubor písní a tanců do našeho města. Tehdy jsme si ujednaly, že si (po rozloučení) budeme dopisovat. Nezapomněla jsem na Vás.

Kapitola 35 – 1 (zopakované)

Prozodická transkripce:

wo-zuìjìn kàn**bào** cai-zhīdao, ni³men-d gēwutuan², zai-**dōng**'ou-gèdì, biǎoyan **shèng**li-wáncheng rènwu-yìhòu, xiànzài yǐjīng huí-guó-le. [nin ceng songgei wo yi zhang nin d xiao nü'er d xiangpian,] wo-xiāngxìn, ta-kànjian-**mā**ma yíding fēichang huānxi. xiànzài, suíxīn jì- [gei-ta] yi-xie¹ fēngjing-míngxīnpiàn, zuo⁴wei-jìniàn. [wo xianzai haishi zai shachang d jihua bumen gongzuo. wo zhengzai nuli xue zhongwen, xiwang jianglai nenggou yong zhongwen gei zhongguo baozhi xie wenzhang baodao wo guo d qingkuang.]

Přepis ve znacích:

我最近看报才知道，你们的歌舞团在东欧各地表演胜利完成任务以后现在已经回国了。您曾送给我一张您的小女儿的相片，我相信他看见妈妈一定非常欢喜。现在随信寄给她一些风景明信片作为纪念。我现在还是在纱厂的计划部门工作。我正在努力学中文，希望将来能够用中文给中国报纸写文章报导我国的情形。

Překlad:

Nedávno jsem četla noviny <a tu> jsem se dozvěděla, že Váš soubor písní a tanců poté, co vystoupil ve všech místech východní Evropy <a když> úspěšně splnil <svou> povinnost, se nyní vrátil do vlasti. Darovala jste mi fotografii své malé dcerušky; věřím, že byla jistě velmi ráda, když uviděla maminku. Posílám ji nyní s <tímto> dopisem (=přirozeně) několik pohlednic s krajinami na památku. Nyní <stále> ještě pracuji v plánovacím oddělení přádelny. Právě teď se pilně učím čínsky <a> doufám, že <jednou> v budoucnu budu moci čínsky psát články do čínských novin o naší zemi (*dosl.* dávat zprávy o poměrech naší země).

Kapitola 35 – 1 (zopakované)

Prozodická transkripce:

ru²guo-fāngbian, qǐng-nín jìgei-wo³ ji-běnr zhōngwen-xiǎoshuōr,
yīnwei-wo-duìyu **xīn**-zhōngguo-wénxue hen-gǎn-xìngqu. wo-xiān
xiang-nín dàoxiè, bìngqiè-xīwang-nín² xiang-**gē**wutuan²-d
tóngzhimen, dai⁴-wo-wènha₃. pànwang-nín² **mǎ**shang-huìxìn. cǐ-zhī-
jīnglǐ!

nín-d-péngyou.

yīlièna.

shì'èr-yue, shìbā-ri.

Přepis ve znacích:

如果方便，请您寄给我几本中文小说，因为我对于新中国文学很感兴趣。我先向您道谢，并且希望您向歌舞团的同志们代我问好。盼望您马上回信。此致敬礼！

您的朋友。

伊烈拿。

十二月十八日。

Překlad:

Bude-li <Vám> to možné (*dosl.* pohodlné), pošlete mi, prosím, několik čínských románů (povídek), protože se velmi zajímám o novou čínskou kulturu. Děkuji Vám předem a vyříd'te ode mne laskavě pozdrav (*dosl.* doufám, že za mne vyřídíte pozdrav) soudruhům <z> Vašeho souboru. Doufám, že mi brzy (*dosl.* hned) odepíšete.

S pozdravem Vaše přítelkyně

Irena

18. prosince

Kapitola 35 – 2

Prozodická transkripce:

2. bu²-yao-**chī**-d tai-duō.

you³-yi-tiān, xiǎo-xīn jiāli chi-bāoz. xiǎo-xīn hěn-**ài** chi-bāoz, ta-duì **dà**-xin-shuō: gēge, zan²men bǐ-yi-bi³, kan-**shéi** chi¹-d-duō. dà-xin-shuō¹: hǎo-dìdi, yao-bǐ, bǐ-**bié**-d. chi-dōngxi bú-yao-bǐ. māma-shuō¹, chi¹-d-tài-duō fáng'ai-shēnti₃. chi¹-d-tài-duō hài-shēnti₃.

Přepis ve znacích:

(二) 不要吃得太多

有一天，小新家里吃包子。小新很爱吃包子，他对大新说：“哥哥，咱们比一比，看谁吃得多。”大新说：“好弟弟，要比，比别的。吃东西，不要比。妈妈说，吃的太多伤身体。”

Překlad:

2. Nejez (*příp.* Nejezme *apod.*) příliš mnoho!

Jednou měli (*dosl.* jedli) v rodině Siao-sinově pao-c'. Siao-sin jí nesmírně rád pao-c'. Řekl Ta-sinonvi: „Bratře, pojďme závodit, uvidíme, kdo sní víc.“ Ta-sin řekl: „Milý bratříčku, chceš-li závodit, <tedy> budeme závodit v <něčem> jiném. V jídle se nemá závodit (*dosl.* <když> se jí, nezávod' *nebo pod.*). Maminka říká, že přejídat se (*dosl.* jíst příliš mnoho) škodí zdraví.

Kapitola 35 – 3

Prozodická transkripce:

3. àihu rénmin-d qǐyè, bǎohu rénmin-d cáichan₃.

guóyǐng, gōngyǐng-d gōngchang, he-kuàngshān, dōu-shi guójiā rénmin-d qǐyè. wo³men-gōngren, dōu-yao nǚlì láodòng, **duō**duo-shēngchǎn, àihu wo³men-d-gōngchang he-kuàngshān. zhè-shi-wèile guójiā rénmin, yě-shi-wèile wo³men-zìjǐ. gōngchǎng shi-guójiā-d cáichan₃, shi-jiànshè xīn-shehui⁴-d lìliang, bu-guǎn zhíyuan he-gōngren, dōu-you-zéren bao³hu-gōngchang₃, xiàng-bǎohu **zì**jǐ-d cáichan₃ yì-yàng. fánghuo₃, fángdào, fáng-tèwu, bu-jiào rénmin-d cáichan₃ shòu-sǔnshi.

Přepis ve znacích:

(三) 爱护人民的企业，保护人民的财产

国营，公营的工厂和矿山，都是国家人民的企业。我们工人，都要努力劳动，多多生产，爱护我们的工厂和矿山。这是为了国家人民，也是为了我们自己。工厂是国家的财产，是建设新社会的力量。不管职员和工人，都有责任保护工厂，象保护自己的财产一样。防火，防盗，防特务，不叫人民的财产受损失。

Překlad:

3. Pečujeme (příp. pečování, je třeba pečovat) o podniky lidu, ochraňujeme majetek lidu!

Státní i veřejně spravované továrny a doly jsou podniky státu <a> lidu. My dělníci musíme usilovně pracovat, co nejvíce vyrábět, pečovat o naše továrny a doly. Je to pro stát a lid, je to i pro nás samé. Továrny jsou majetkem státu, je to síla budování nové společnosti. Všichni, ať úředníci nebo dělníci, jsou povinni ochraňovat továrny, stejně jako by ochraňovali svůj vlastní majetek. Chraňme <je> proti požáru, proti zlodějům, proti záškodníkům; nedovolme, aby majetek lidu utrpěl škodu!

Kapitola 35 - 4

Prozodická transkripce:

fùxi-wèntí.

1. yīliè nà shí-**shén**me-shí²hour he-lìzhēn rènshi-d? 2. lìzhēn suo³zai-d gēwutuán dào-**nǎ**li-qu⁴le? 3. yīliè nà zai-**shén**me-di⁴fang gōngzuo? 4. ta-**wèi**-shenme yào-nǔlì xué-zhōngwén? 5. ta¹-duì lìzhēn yǒu-shénme qǐngqiú? 6. nēi-xie-qǐyè shì-guójiā-d? 7. wǒ³men-dou-wei-**shéi** láodòng? 8. zhíyuán he-gōngrén yǒu-**shén**me-zéren?

Přepis ve znacích:

复习问题

1. 伊烈拿是什么时候和丽珍认识的? 2. 丽珍所在的歌舞团到哪里去了? 3. 伊烈拿在什么地方工作? 4. 她为什么要努力学中文? 5. 她对丽珍有什么请求? 6. 哪一些企业是国家的? 7. 我们都为谁劳动? 8. 职员和工人有什么责任?

Překlad:

Otázky k opakování

1. Kdy se Irena poznala s Li-čen? 2. Kam dojel Li-čenin soubor písní a tanců? 3. Kde pracuje Irena? 4. Proč chce pilně studovat čínštinu? 5. Jakou má na Li-čen prosbu? 6. Které podniky jsou státní? 7. Pro koho všichni pracujeme? 8. Úředníci a dělníci mají jakou odpovědnost (za co)?

Kapitola 36 – 1

Prozodická transkripce:

di-sānshiliù-ke kèwen.

1. guānyu **jī**bing-d tánhuà.

jiǎ: ni-jìnlai hěn-máng-ma? **hěn**-jiu mei-jiàn-ni-le.

èr: ni³-mei-tīngshuo wo-bìng-le-ma? bìng-d hai²-bu-qīng-ne.

jiǎ: méi-tīngshuogo-ya. ke³shi ni-xiànzài hǎo-le, wo-zhēn-ti-ni³
gāoxìng. ni-shēng-d shì-shénme-bìng-a?

Přepis ve znacích:

课文

(一) 关于疾病的谈话

甲：你进来很忙吗？很久没见你了。

乙：你没听说我病了吗？病得还不轻呢。

甲：没听说过呀。可是你现在好了，我真替你高兴。你生的是什麼病啊？

Překlad:

Cvičení šestatřicáté

1. Rozhovor o chorobách

A: Měl jsi poslední dobou hodně práce? Dlouho jsem tě neviděl.

B: Neslyšel jsi, že jsem byl nemocen? A ještě <k tomu> (jsem byl nemocen) těžce (*dosl.* nelehce).

A: <Nic jsem> neslyšel. Ale teď už je ti dobře <a> mám z toho opravdu radost (*dosl.* jsem rád za tebe, *popř.* pro tebe). Čím jsi onemocněl (*dosl.* asi jakou jsi onemocněl nemocí)?

Kapitola 36 – 1

Prozodická transkripce:

yǐ: shàng-ge-yue⁴, wo³-zai-shěngcheng₂li-d hóngshizihùi.

shàng-ge-yue⁴, wo³-zai-shěngcheng₂li-d hóngshizihùi-yīyuàn,
zhùle sān-ge-xīngqī. zhù-d-shi chuánran-bìng-fáng. dàifu-
shuō, wo-shēng-d-shi huángdǎnbìng.

shàng-ge-yue⁴, wo³-zai-shěngcheng₂li-d hóngshizihùi-yīyuàn,
zhùle sān-ge-xīngqī. zhù-d-shi chuánran-bìngfáng. dàifu-
shuō, wo-shēng-d-shi huángdanbìng.

jiǎ: wo-shuō, ni³-zhei-bìng shì⁴-cong-**nǎr** délai-d? wo-zǒng-yīwéi
[xiang]ni-zhè-yangr niánqīng-d-ren² [bu hui de zhe zhong
bing. ni bu shi jinnian sishisanle ma?]

Přepis ve znacích:

乙: 上个月我在省城里的红十字会医院住了三个星期。住的是传染病房。大夫说我生的是黄疸病。

甲: 我说, 你这病是从哪儿得来的? 我总以为象你这样年纪的人不会得这种病。你不是今年四十三了吗?

Překlad:

B: Minulý měsíc jsem byl (*dosl.* zůstal, bydlel) tři týdny v nemocnici Červeného kříže v hlavním městě provincie. Byl jsem na infekčním oddělení. Lékaři říkají, že jsem měl žloutenku.

A: Jářku, jak (*dosl.* odkud) jsi dostal tu nemoc? Vždycky jsem se domníval, že lidé tvého věku (*dosl.* lidé takového věku jako ty) nemohou dostat takovou nemoc. Nebylo ti letos třiačtyřicet let?

Kapitola 36 – 1

Prozodická transkripce:

[yǐ: pengyou, ju wo zhīdao xiàng huángdān, bái hóu, liúxíngxíng
gān mǎo zhè xiē bìng,] bu-guǎn nǐ-niánjǐ duō-dà, **dōu**-keyǐ
débing₄-d.

jiǎ: nǐ-shēng-d-bìng yǒu-shénme zhèngxiàng₄? nǐ-shēng-d-bìng
yǒu-shénme zhèngxiàng₄?

Přepis ve znacích:

乙: 朋友，据我知道象黄疸，白喉，流行性感冒这些病，不管你年纪多大都可以得病的。

甲: 你生的病有什么症状？

Překlad:

B: Příteli, pokud vím, nemoci jako žloutenku, záškrť, epidemickou chřipku apod. můžeš dostat, ať jsi jakkoli stár.

A: Jaké příznaky měla tvá nemoc (*dosl.* nemoc, kterou jsi onemocněl)?

Kapitola 36 – 1

Prozodická transkripce:

[yǐ: wǒ bù zhī bù jué dǎ jiù déle bìng.] yǒu³-yī-tiān, wǒ-hūrán
juéde-tóuhūn, guāng-chūhàn, [dāngshí] hái-yǐwéi shì-
liúxíngxìng-gǎnmào-ne. gōnghuì wéi⁴shēng- [suǒ dǎ] dàifū
jiǎnchále-wǒ³-dǎ xué gēn-niào, bìngqiě bā-wǒ-sòngdào shěng-
lǐ hóngshìzìhuì-yīyuàn-qu. zhè⁴-cái zhěnduàn₄chūlai wǒ-
shēng-d-shì⁴ huángdǎnbìng. wǒ-chīle bù-shǎo-yàopiàn
yàofěn. zài-yīyuànli chī-dǎ shì-bǎojiānfān⁴.

Přepis ve znacích:

乙: 我不知不觉的就得了病。 有一天我忽然觉得头昏, 光出汗, 当时还以为是流行性感冒呢。 工会卫生所的大夫检查了我的血跟尿, 并且把我送到省立红十字会医院去。 这才诊断出来我生的是黄疸病。 我吃了不少药片药粉。 在医院里吃的是保健饭。

Překlad:

B: Onemocněl jsem, ani nevím jak. Jednoho dne jsem náhle pocítil závrať a stále jsem se potil; tehdy jsem ještě myslel, že je to epidemická chřipka. Lékař z hygienické stanice odborů prozkoumal mou krev a moč a poslal mě do provinční nemocnice Červeného kříže. Tu (= tak) teprve byla stanovena diagnóza (*příp.* podle diagnózy se ukázalo), <že> jsem onemocněl žloutenkou. Užíval jsem mnoho (*dosl.* snědl jsem nemálo) tabletek a prášků. V nemocnici jsem jedl dietní stravu.

Kapitola 36 – 1

Prozodická transkripce:

jiǎ: xiānzài nǐ-juéde zēn³me-yàng? chūyuàn-yìhòu dàifū [mei you zhufu nǐ] hái-yào duō-jiā xiǎoxīn-ma?

yǐ: **dāng**rán. wō-hái-bu-néng² duō-laodòng, hái-yào [chǐ bao jiānfān]. liǎng-xīngqī yào⁴-dào-yīyuàn qù-jiǎnchá-yì-cì⁴.

jiǎ: jiā-xiǎoxīn-dianr-hǎo. jiā-dian₃r xiǎoxīn-hao₃. hǎo-le, jiù-suíbian shénme-dou¹-néng-chī. hǎo-le, jiù-suíbian shénme-dou¹-néng-chī-le.

Přepis ve znacích:

甲：现在你觉得怎么样？出院以后大夫没有嘱咐你还要多加小心吗？

乙：当然。我还不能多劳动，还要吃保健饭。两星期要到医院去检查一次。

甲：加小心点儿好。加点儿小心好。好了就随便什么都能吃了。

Překlad:

A: Jak se teď cítíš? Když jsi odešel z nemocnice, nenařídil ti lékař, <že> musíš být ještě hodně opatrný?

B: Ovšem. Ještě nemohu mnoho pracovat <a> (ještě) musím jíst dietní stravu. Jednou za 14 dní musím chodit do nemocnice na kontrolu (*dosl.* <dát se> prozkoumat).

A: Je lépe (*dosl.* je dobře) být trochu opatrnější. Až budeš zdrav, budeš moci jíst vše podle libosti.

Kapitola 36 – 2

Prozodická transkripce:

2. jùz.

1. zhei-kèběnr shi-xīn-biān-d. 2. wo-hái-qian-ni³ sānshì-kèláng-ne. 3. **duō**-děng-yì-huìr³-ba, bié-**zhème** bu-nàifan. 4. [dele chili, huoluan,] shānghān zhei⁴-zhong-bìng, chí-dōngxi yào-xiǎoxīn. 5. **fèi**yán, nǎomoyan², nùèji, zhèi-xie-bìng⁴-d zhēngxiàng shi-fā-gāo-shāo. [6. nahrávka není nahrána] 7. dao-xiànzài hái-mei-fa¹xian kěkào-d yīzhi áizhong-d fāngfa₃. dao-xiànzài hái-mei-fa¹xian kěkào₄-d yīzhi áizhong-d fāngfa₃.

Přepis ve znacích:

(二) 句子

1. 这课本儿是新编的。 2. 我还欠你三十克朗呢。 3. 多等一会儿吧，别这么不耐烦。 4. 得了赤痢，霍乱，伤寒这种病，吃东西要小心。 5. 肺炎，脑膜炎，疟疾这些病的症状是发高烧。 6. 肺结核和痧眼是很厉害的传染病。 7. 到现在还没发现可靠的医治癌肿的方法。

Překlad:

2. Věty

1. Tato učebnice je nově sestavena. 2. Ještě ti dlužím 30 korun. 3. Počkej ještě (*dosl.* více) chvíli, nebuď tak netrpělivý! 4. <Když někdo> dostane úplavici, cholera, tyfus <nebo> podobnou nemoc (*dosl.* takovou nemoc), musí (je třeba) být při jídle opatrný. 5. Příznakem nemoci, jako je zápal plic, zápal mozkových blan, malárie, je vysoká horečka. 6. Souchotiny a trachom jsou velmi zlé nakažlivé nemoci. 7. Dodnes ještě nebyl objeven spolehlivý způsob léčení rakoviny.

Kapitola 36 – 2

Prozodická transkripce:

8. háiz zai-xuědìli wánrle-bàn-tiān. háiz zai-xuědìli wánrle-bàn-tiān, liǎng-zhī-jiǎo [dou shì le.] [9. nahrávka není nahrána] 10. zhǐ-chī bǎi-mǐ, huī-dé jiǎoqìbìng. 11. you-tángniǎobìng-d-ren², bu-neng² duō-chī-táng he-miàn-fěn zhei⁴-xie-dōngxi. you-tángniǎobìng-d-ren², bu-neng² duō-chī-táng he-miàn-bāo. 11. you-tángniǎobìng-d-ren² bu-neng² duō-chī-táng he-miàn-bāo zhei⁴-xie-dōngxi.

Přepis ve znacích:

8. 孩子在雪地里玩儿了半天，两只脚都湿了。 9. 这几天天气很坏，他的风湿病，关节炎和喘息都同时发作了。 10. 只吃百米会得脚气病。 11. 有糖尿病的人不能多吃糖和面包这些东西。

Překlad:

8. Dítě si hrálo dlouhou dobu ve sněhu, obě nohy (od kotníku dolů) má úplně mokré. 9. Těchto několik dní je velmi špatné počasí, jeho revmatismus, zánět kloubů a astma propukly současně. 10. Když se jí jenom loupaná rýže, je možno onemocnět nemocí beri-beri. 11. Lidé, kteří mají cukrovku, nemohou jíst ve větším množství věci jako cukr a chléb.

Kapitola 36 – 3

Prozodická transkripce:

di-sānshí **liù**-ke fùxi-wèntí.

1. yǐ shēngle shénme-bìng? 2. ta-shēngbìng-d-shí²hour zhùzai-nǎli? 3. **sì**shí-duō-sui-d-ren², **huì**-bu-huì dé-huángdǎnbìng? 4. huángdǎnbìng yǒu-shénme-zhēngxiàng? 5. ta¹-zai-yīyuànli chīle-xie¹ shénme-yào? chī-d shí-shénme-fàn? 6. dàifu zhùfu-ta-shénme? 7. chūyuan-yìhòu ta-yīnggāi zěnme-yàng?

Přepis ve znacích:

复习问题

1. 乙生了什么病？ 2. 他生病的时候住在哪里？ 3. 四十多岁的人会不会得黄疸病？ 4. 黄疸病有什么症状？ 5. 他在医院里吃了些什么要？吃的是什么饭？ 6. 大夫嘱咐他什么？ 7. 出院以后他应该怎么样？

Překlad:

Otázky k opakování

1. Jakou měl Ji nemoc? 2. Kde bydlel, když byl nemocen? 3. Mohou lidé starší čtyřiceti let onemocnět žloutenkou? 4. Jaké symptomy má žloutenka? 5. Jaké léky užíval v nemocnici? Jaké jedl jídlo? 6. Co mu lékař doporučil? 7. Jak se má chovat po odchodu z nemocnice?

Kapitola 37 – 1

Prozodická transkripce:

di-sānshì **qī** kē-kèwén.

guānyu zhōngguó-yīnyuè₄-d tánhua₄.

jiǎ: [a, nin maile yi ge xin d shouyinji!]

yǐ: wó-**liǎng**-ge-xīngqī-yiqian² mǎi-d. běnlái wó³-you-yi²-ge **jiù**shi-d shōuyinjī, wó³-zai-**bào**shang dēngle-yi²-ge chūrang₄-d guǎnggào, jiéguo màichuqule, érqie jiàqian **hěn**-hǎo. wó³-you-tiānle ji³-ge-qián, jiu-mǎile-yi²-ge **xīn**shi-d liúshengjī.

Přepis ve znacích:

课文

关于中国音乐的谈话

甲： 啊， 您买了一个新的收音机！

乙： 我两个星期以前买的。本来我有一个旧式的收音机， 我在报上登了一个出让广告， 结果卖出去了， 而且价钱很好。我又添了几个钱， 就买了一个新式的留声收音两用机。

Překlad:

Cvičení sedmatřicáté

Rozhovor o čínské hudbě

A: Á, vy jste <si> koupil nový rádiový přijímač!

B: Koupil jsem si ho před čtrnácti dny. Původně jsem měl přijímač starého typu <a> dal jsem do novin inzerát, že ho prodám (dosl. inzerát o prodeji); tak (= výsledek je, že) jsem ho prodal a dokonce velmi výhodně (dosl. nadto cena byla velmi pěkná). Nějaké peníze jsem pak přidal a koupil jsem <si> moderní gramorádio.

Kapitola 37 – 1

Prozodická transkripce:

wo-**liǎng**-ge-xīngqī-yiqian² mǎi-d. běnlái wo³-you-yi²-ge
jiùshì-d shōuyīnjī, wo³-zai-**bào**shàng dēngle-yi²-ge chūrang-
guǎnggào, jiéguo **mài**chūqule, érqie **jià**qián hěn-hǎo. wo³-
you-tiānle ji³-ge-qián, jiu-mǎile-yi²-ge **xīn**shì-d liúshēng
i shōuyīn-liǎngyòngjī.

jiǎ: xiǎngbudào, nín-**hái**-yao-yòng liúshēngjī.

Přepis ve znacích:

我两个星期以前买的。本来我有一个旧式的收音机，我在报上登了一个出
让广告，结果卖出去了，而且价钱很好。我又添了几个钱，就买了一个
新式的留声收音两用机。

甲：想不到您还要用留声机。

Překlad:

Koupil jsem si ho před čtrnácti dny. Původně jsem měl přijímač starého typu <a> dal
jsem do novin inzerát, že ho prodám (dosl. inzerát o prodeji); tak (= výsledek je, že)
jsem ho prodal a dokonce velmi výhodně (dosl. nadto cena byla velmi pěkná). Nějaké
peníze jsem pak přidal a koupil jsem <si> moderní gramorádio.

A: Netušil jsem, že používáte gramofonu.

Kapitola 37 – 1

Prozodická transkripce:

yǐ: nín bu⁴-zhidào, wo-zhèngzài liyòng liúshengjī chàngpiān,
xué-zhōngwén-ma? nín bu⁴-zhidào, wo-zhèngzài liyòng
liúshengji-chàngpiān xué-zhōngwén-ma? zhei-fāngfa **fēi**chang-
fāngbiàn. [nin] suǐshi kěyi-xiang-ta¹ qǐngjiào, zhei⁴-wei-
xiānsheng shi-bú-hui **yàn**juàn, **gèng**-bu-hui fā-píqi-d.

jiǎ: zhe-**dī**què hen-fāngbiàn. nín-**zhèr** yǒu-mei-you zhōngguo-d
yīnyue-chàngpiānr? zhe-**dī**què hen-fāngbiàn. nín-**zhèr** yǒu-
mei-you zhōngguo-d yīnyue-chàngpiānr?

Přepis ve znacích:

乙: 您不知道我正在利用留声机唱片学中文吗? 这方法非常方便。您]随时可以
向它请教, 这位先生是不会厌倦, 更不会发脾气的。

甲: 这的确很方便。您这儿有没有中国的音乐唱片?

Překlad:

B: Nevíte, že se teď právě učím čínsky podle gramofonových desek? Tato metoda je
velmi pohodlná. Kdykoli můžete požádat o informaci, tento učitel se nemůže unavit
<a> ještě méně se může rozzlobit.

A: To je opravdu pohodlné. Máte tu desky s čínskou hudbou (dosl. desky čínské hudby)?

Kapitola 37 – 1

Prozodická transkripce:

yǐ: **dāng**ran-yǒu. [nín kàn wǒ duì] zhōngguó-wénhuà zhè-yàng yǒu-xìngqǔ, **dāng**ran-bu-huì⁴ hūlüè⁴le-yīnyuè. **dāng**rán bú-huì hūlüè⁴le yīnyuè. nín-xiǎng tīng-ji-zhāng zhōngguó-yīnyuè chángpiān-ma? **dāng**ran-yǒu. nín-kàn, wǒ³-duì zhōngguó-wénhuà zhè-yàng yǒu-xìngqǔ, **dāng**ran bu²-huì-hūlüè⁴le yīnyuè. nín²-xiàng-tīng ji-zhāng¹ zhōngguó-yīnyuè chángpiān-ma?

jiǎ: **nà**-hao-jí-le. xiān-tīng ji-zhāng [gǔdiàn d chángpiān ba].

yǐ: wǒ³-yǒu-yī-zhāng **jīng**jū-chángpiān⁴, nín-méi-tīngguàn yèxǔ huì-juéde shēngdiào⁴ hèn-qíguài. kě³shì-**jīng**jū shì-yì-zhōng **gāo**shàng-d-yìshù. nín-tīng-tīng-ba.

Přepis ve znacích:

乙：当然有。您看我对中国文化这样有兴趣，当然不会忽略了音乐。您想听几张中国音乐唱片吗？

甲：那好极了。先听几张古典的唱片吧。

乙：我有一张京剧唱片，您没听惯也许会觉得声调很奇怪。可是京剧是一种高尚的艺术。您听听吧。

Překlad:

B: Ovšemže mám. (Podívejte se), když se tolik (dosl. tak) zajímám o čínskou kulturu, samozřejmě bych nemohl zanedbat hudbu. Chcete si poslechnout nějaké desky s čínskou hudbou?

A: To je výborné. Nejdříve si poslechněme několik desek s klasickou hudbou.

B: Mám jednu desku s pekingskou operou; <protože> nejste zvyklý <ji> poslouchat, snad se vám melodie bude zdát podivná. Nicméně pekingská opera je vysoké umění. Poslechněte si.

Kapitola 37 – 1

Prozodická transkripce:

jiǎ: nin-shuō-d-duì, wǒ³men-tīngzh **dǐ**que-hen-qíguài. dànshi
wǒ³men-bìxū chéngren **yīn**yue fēichang dong⁴ren.

yǐ: zhōngguo you³-hen-duō **zhù**míng-d zuòqujiā, mǎ-sīcōng jiu⁴-
shi qízhong-zhī-yī. ta-**yě**-shi yí-ge yǒuming₂-d [tiginjia].
zhōngguo-míngē-d shùliang-hen-duō. zai-**xīn**-zhōngguo chànggē
shi-zui⁴-pǔ**biàn**-d wényu-huódòng zhi-yi¹. [zhongguo you hen
duo zhuming d zuoqujia], mǎ-sīcōng jiu⁴-shi qízhong-zhī-yī.
ta-yě-shi-yi²-ge yǒuming-d tiginjiā. zhōngguo-míngē-d
shùliang [hen duo. zai xin zhongguo changge shi zui pubian
d] wényu-huódòng zhi-yi¹.

[jiǎ: kexi jinnian wo mei you canjia] zhōngguo-yìshu **jiā** zai-zhèli
jǔxíng-d [yinyue hui].

Přepis ve znacích:

甲：您说的对，我们听着的确很奇怪。但是我们必须承认音乐非常动人。

乙：中国有很多著名的作曲家，马思聪就是其中之一。他也是一个有名的提琴家。
中国民歌的数量很多。在新中国唱歌是最普遍的文娱活动之一。

甲：可惜今年我没有参加中国艺术家在这里举行的音乐会。

Překlad:

A: Máte pravdu (*dosl.* řekl jste správně), je to skutečně na poslech velmi podivné (*dosl.* poslouchající se divíme), musíme však připustit, <že tato> hudba je velmi zajímavá (= vzrušující, budící pozornost).

B: Čína má velmi mnoho proslulých skladatelů <a> jeden z nich je Ma S'-cchung. Je také slavným houslistou. Čínských lidových písní je velmi mnoho (*dosl.* počet je mnohý). V nové Číně je zpěv jednou z nejrozšířenějších kulturních zábav (*dosl.* kulturně zábavných činností).

A: Škoda, <že> jsem letos nenavštívil koncert čínských umělců, který se zde konal.

Kapitola 37 – 1

Prozodická transkripce:

[yǐ: nin bu yao shiwang, wo xiangxin zhongguo d gewutuan he
duzoujia yihou haiyao changchang dao women zher lai d, nin
yihou ting tamen yanzou d jihui duozhe ne].

jiǎ: yǒu-mei-you³ [yong] **ōu**zhou-wénzi xiě-d guānyú zhōngguo-
yinyuè-d wénzhāng?

yǐ: **dāng**ran-yǒu. ru³guo-nín zhēn-you-xìngqu, wo-kěyi ba-wǒ-
zìji-d cángshū [jiegei nin]. **dāng**ran-yǒu. [xianzai women
ting yi ting] zhōngguo **xīn**gējù báimáonǚli-d yí-duàn, [hao
ma]?

Přepis ve znacích:

乙: 您不要失望, 我相信中国的歌舞团和独奏家以后还要常常到我们这儿来的,
您以后听他们演奏的机会多着呢。

甲: 有没有用欧洲文字写的关于中国音乐的文章?

乙: 当然有。如果您真有兴趣, 我可以把我自己的藏书借给您。现在我们听一听
中国新歌剧“白毛女”里的一段, 好吗?

Překlad:

B: Neztrácejte naději; věřím, že čínské soubory písní a tanců a sólisté později ještě často
budou přijíždět do naší země, <a tak> později budete mít velmi často příležitost slyšet
jejich hru (*dosl.* příležitost ... bude velmi mnohá).

A: Neexistuje literatura (*dosl.* články) o čínské hudbě psaná v evropských jazycích?

B: Ovšemže existuje. Máte-li opravdu zájem, mohu vám půjčit své vlastní
(přechovávané) knihy. Teď si poslechněme úryvek z nové čínské zpěvohry *Dívka
s bílými vlasy*, ano?

Kapitola 37 – 2

Prozodická transkripce:

di-sānshì **qī**-ke.

fùxi-wèntí.

1. yǐ yong-liúshēngjī zuò-shén₂me? 2. ta-cháng-tīng **shén**me-yīnyuè? 3. **jīng**jù hǎotīng-bu-haoting¹? 4. ni-tīnggo zhōngguo-yīnyuejiā-d yǎnzòu-ma? 5. **ōu**zhōuren² xǐhuan-bu-xi³huan-tīng zhōngguo-yīnyuè?

Přepis ve znacích:

复习问题

1. 乙用留声机做什么? 2. 他常听什么音乐? 3. 京剧好听不好听? 4. 你听过中国音乐家的演奏吗? 5. 欧洲人喜欢不喜欢听中国音乐?

Překlad:

Otázky k opakování

1. K čemu Ji používá rádiový přijímač? 2. Jakou hudbu poslouchá často? 3. Je čínská opera příjemná na poslech? 4. Už jsi slyšel vystoupení nějakého čínského hudebního skladatele? 5. Mají Evropané rádi čínskou hudbu?

3. Analytická část

V této části zanalyzujeme korpus a rozdělíme ho v kapitole nazvané lineární větné členění korpusu na věty, kóla a segmenty, ke kterým uvedeme jejich početní zastoupení a průměry jednotlivých složek. Samotnou analýzu jsme zahájili rozkladem vět na kóla a poté jsme pokračovali jejich rozdělením na segmenty. Dále jsme jednotlivé segmenty seřadili do skupin podle počtu slabik. U nich jsme analyzovali rytmické sledy, jimiž jsou tvořeny. Po analýze segmentů následovala analýza rytmických sledů v rámci jednotlivých kól.

3.1 Lineární větné členění korpusu

Námi analyzovaný korpus se skládá ze 187 vět, které se dále dělí na 302 kól a ta se nakonec rozkládají na 663 segmentů. Jedna věta je tedy v průměru tvořena 1,6 kóly. Průměrná délka segmentu je 3,1 slabik. Celkový počet slabik dosahuje počtu 2052. Z toho plyne, že jednotlivé věty jsou v průměru tvořeny 11 slabikami. Nakonec jeden kólon je tvořen v průměru 2,2 segmenty a 6,8 slabikami.

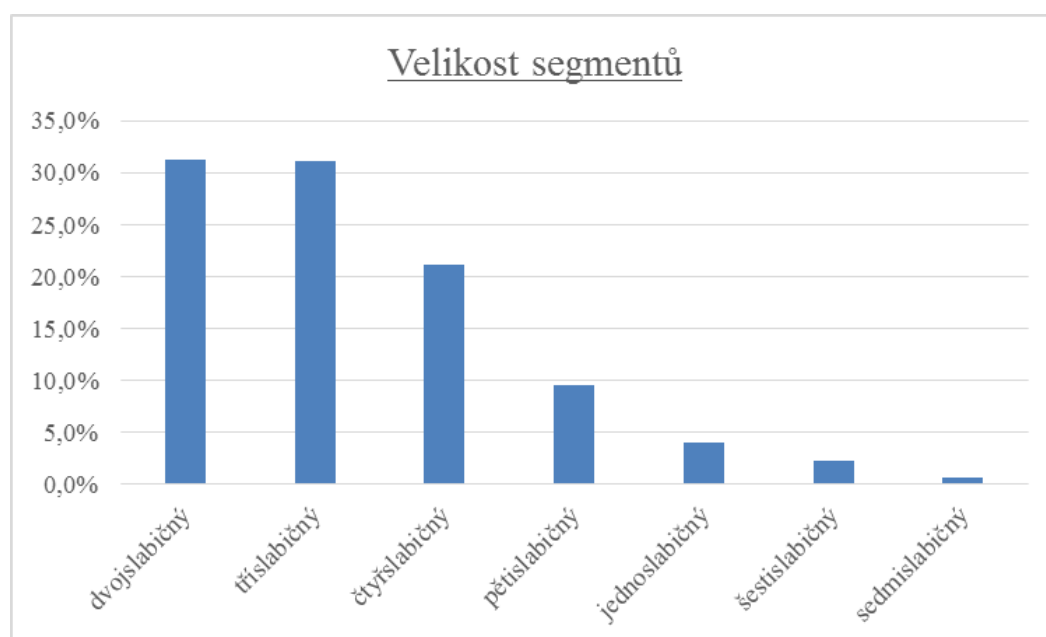
3.2 Analýza segmentů

V našem korpusu se nacházejí segmenty tvořené jednou až sedmi slabikami. Průměrná délka jednoho segmentu z tohoto vzorku je 3,1 slabiky. Z následující tabulky č. 1 je zřejmé, že nejčetnějšími byly v absolutní četnosti dvojslabičné segmenty, které se v korpusu vyskytly 207krát. Vzápětí je následují tříslabičné segmenty, jež mají jen o jeden segment méně. Výsledek průměrné délky segmentu je tedy v celku možné odhadnout, jelikož musíme počítat se zástupci zbylých víceslabičných segmentů.

počet slabik	absolutní četnost	relativní četnost
jednoslabičný	27	4,1%
dvojslabičný	207	31,3%
tříslabičný	206	31,1%
čtyřslabičný	140	21,1%
pětislabičný	63	9,5%
šestislabičný	15	2,3%
sedmislabičný	4	0,6%

Tabulka č. 1: Velikost segmentů

Pro větší přehlednost zde uvádíme ještě grafické znázornění, ve kterém lze spatřit, že nejčetnějšími zástupci segmentů jsou dvojslabičné, tříslabičné a čtyřslabičné segmenty. Tato trojice společně zaujímá 83,5 % analyzovaného korpusu. V poměru k předešlé trojici se více jak pětislabičné segmenty omezují jen na několik výskytů a dále postupně klesají. Ani jednoslabičné segmenty nejsou významně zastoupeny.

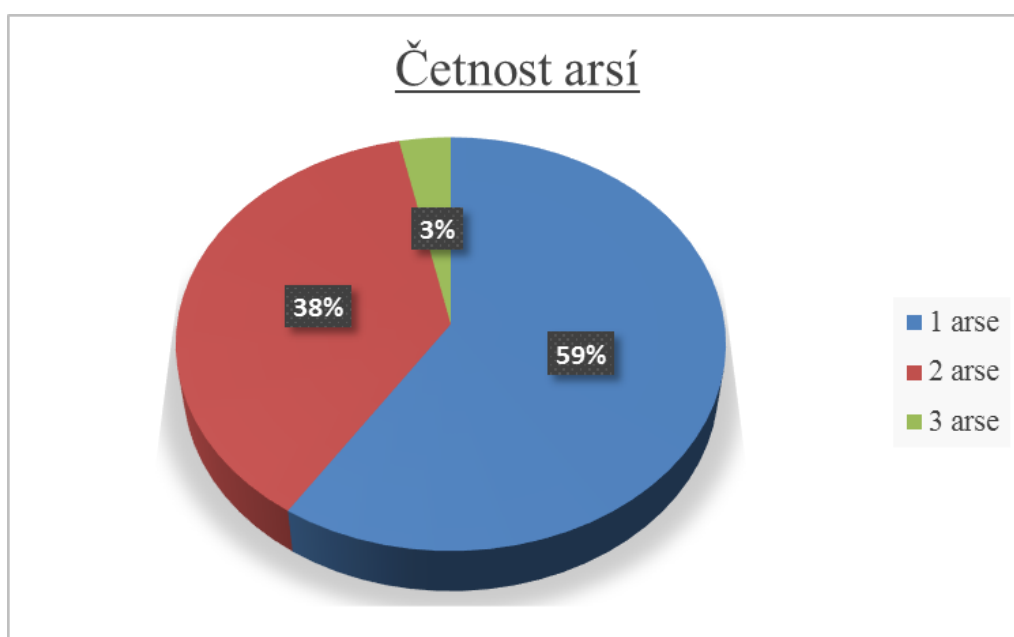
Graf č. 1: Velikost segmentů

V tomto analyzovaném souboru se vyskytují segmenty s jednou, dvěma nebo třemi arsemi. Nejdominantněji se projevují jednoiktové segmenty, které zaujímají v celém korpusu tři pětiny. Další tři osminy se vyznačují dvěma arsemi. Jelikož zastoupení více jak pětislabičných segmentů je malé, tak se tato skutečnost projevuje i v četnosti tříiktových segmentů - jejich výskyt je velice nepatrný. Z níže uvedené tabulky č. 2 vyplývá, že převažujícími jsou dvojslabičné segmenty s jednou arsí, tříslabičné segmenty též s jednou arsí, čtyřslabičné již se dvěma arsemi a poté tříslabičné se dvěma arsemi. Tyto uvedené segmenty společně tvoří 80 % analyzovaného celku.

segment	počet arsí	absolutní četnost	relativní četnost
jednoslabičný	1	27	4,1%
dvojslabičný	1	207	31,3%
tříslabičný	1	131	19,8%
	2	75	11,3%
čtyřslabičný	1	23	3,5%
	2	117	17,7%
pětislabičný	1	4	0,6%
	2	48	7,3%
	3	11	1,7%
šestislabičný	2	8	1,2%
	3	7	1,1%
sedmislabičný	3	4	0,6%

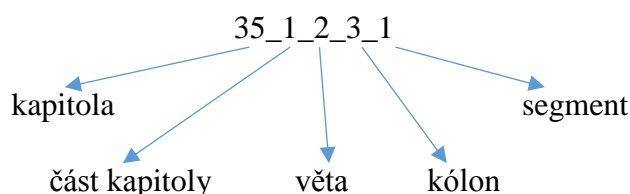
Tabulka č. 2: Počty arsí

V následném grafu č. 2 můžeme vidět procentuální zastoupení segmentů s jednou, dvěma nebo třemi arsemi.

Graf č. 2: Četnost arsí

V následující části této práce uvedeme jednotlivé druhy segmentů. Jejich četnost a zastoupení zobrazíme v příložených tabulkách a grafech s tím, že dále budou popsány a předvedeny v jednotlivých příkladech. Jako příklady budou vybráni zástupci těchto jevů z našeho analyzovaného korpusu. Ti budou také označeni číslem, které je označením používaným v excelovém souboru příloženém na CD-ROM. První číslo značí kapitolu, následující číslo označuje část kapitoly (text), další číslo udává pořadí věty v tomto textu, předposlední číslo označuje pořadí kólonu ve větě a poslední číslo označuje pořadí segmentu v rámci kólonu. Při tom každé číslo je vždy odděleno podtržítkem. Nakonec je ještě nutné zmínit, že vedle hlavního typu segmentů v příkladech uvedeme jejich absolutní četnost v závorce.

3.2.1 Jednoslabičné segmenty

Nyní si uvedeme jednoslabičné segmenty, které se v korpusu vyskytují celkem 27krát a všechny jsou plně tónické. Obsahují jen jednu arsi.

nín (35_1_11_1_1)

xué (36_1_28_1_4)

yǐ (37_2_3_1_1)

Pozn.: Jelikož je tento typ segmentů konstantní, tak není nutné přikládat tabulku ani graf.

3.2.2 Dvojslabičné segmenty

Tyto segmenty mají v celém analyzovaném souboru nejčetnější zastoupení. Je jich o jeden segment více než tříslabých segmentů a to 207. Mohou mít arsi pouze na jedné slabice a také představují největšího představitele této jednoiktové skupiny v našem korpusu. V tomto korpusu se potvrzuje to, že převažujícími jsou sledy descendentní, tedy

sestupné a zbývajícími jsou sledy ascendentní, tedy vzestupné.²⁷ Jak lze vyčíst z tabulky č. 3, tak descendentních sledů je více než polovina, přesněji o 11 více než sledů ascendentních.

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
ascendentní	98	47,3%
descendentní	109	52,7%

Tabulka č. 3: Dvojslabičné segmenty

Příklady dvojslabičných segmentů:

1. ascendentní (98)

lizhēn	(35_1_4_1_2)
gongzuo ⁴ .	(35_1_13_2_4)
kan-shéi	(35_2_4_3_1)

2. descendentní (109)

dōu-shi	(35_3_2_4_1)
dāngrán.	(36_1_36_1_1)
dong ⁴ ren.	(37_1_39_1_6)

3.2.3 Tříslabičné segmenty

Tříslabičné segmenty mohou být již s jednou, či dvěma arsemi. Nejvíce zastoupené jsou však stále jednoiktové segmenty – celkem 131, které tvoří dohromady 63,6 % segmentů. Dvouiktových, jak je z přiložené tabulky č. 4 zřejmé, je 75. Nejčetnějším typem sledu je opět sled jednoiktový descendentní, který zaujímá tři sedminy tříslabičných segmentů. Celkový počet tříslabičných segmentů zastoupených v analyzovaném korpusu je 206.

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktové ascendentní	41	19,9%
jednoiktové descendentní	90	43,7%
dvouiktové akronymické	75	36,4%

Tabulka č. 4: Tříslabičné segmenty

²⁷ PGČ, s. 14, čl. 1.4.1.4

Příklady tříslabičných segmentů:

1. jednoiktové (131, tj. 63,6 % tříslabičných segmentů)

1.1. jednoiktové descendentní (90)

1.1.1. jednoiktové descendentní jako celek (43)

jiǔyue ₃ li	(35_1_7_1_2)
kěkao ₄ -d	(36_2_8_1_3)
zhōngguo-d	(37_1_21_1_3)

1.1.2. jednoiktové descendentní s předklonkou (47)

hài-shēnti ₃ .	(35_2_9_1_2)
ni-niánji	(36_1_23_1_2)
zhe-dǐquè	(37_1_20_1_1)

1.2. jednoiktové ascendentní (41)

1.2.1. jednoiktové ascendentní jako celek (26)

wo-zuìjìn	(35_1_10_1_1)
yao-nǚli	(35_4_5_1_2)
zhei-kèběnr	(36_2_2_1_1)

1.2.2. jednoiktové ascendentní s příklonkou (15)

qīn'ài-d	(35_1_19_1_1)
shibā-ri.	(35_1_32_2_1)
hěn-máng-ma?	(36_1_3_1_2)

2. dvouiktové akronymické (75, tj. 36,4 % tříslabičných segmentů)

gēwutuán,	(35_1_5_2_2)
liǎng-xīngqī	(36_1_38_1_1)
bu ⁴ -zhidào,	(37_1_13_1_2)

3.2.4 Čtyřslabičné segmenty

Čtyřslabičné segmenty jsou stejně jako předchozí tříslabičné segmenty jednoiktové i dvouiktové. Dvouiktové typy segmentů tvoří většinu čtyřslabičných segmentů. Nejvíce z dvouiktových také celkem zaujímají dvouiktové akronymické rytmické sledy, které tvoří více jak polovinu těchto segmentů. Z tabulky č. 4 můžeme vyčíst, že další významnou skupinou jsou dvouiktové kombinace dvou descendentních sledů se 30 %. 16,4 % nám dají dohromady všechny jednoiktové rytmy a zbylé necelé procento je

zastoupeno dvouiktovou kombinací dvou ascendentních sledů. Variací těchto segmentů máme celkem 9.

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
dvouiktové ascendentní + ascendentní	1	0,7%
jednoiktové ascendentní + descendentní	4	2,9%
jednoiktové ascendentní	5	3,6%
jednoiktové descendentní	14	10,0%
dvouiktové descendentní + descendentní	42	30,0%
dvouiktové akronymické	74	52,9%

Tabulka č. 5: Čtyřslabičné segmenty

Příklady čtyřslabičných segmentů:

1. jednoiktové (23, tj. 16,4 % čtyřslabičných segmentů)

1.1. jednoiktové descendentní (14)

1.1.1. jednoiktové descendentní jako celek (3)

zhěnduan₄chulai (36_1_29_1_2)

màichuqule, (37_1_5_3_2)

màichuqule, (37_1_8_3_2)

1.1.2. jednoiktové descendentní s předklonkou (11)

ta-wèi-shenme (35_4_5_1_1)

zai-yīyuanli (36_1_31_1_1)

nin-tīng-ting-ba. (37_1_36_1_1)

1.2. jednoiktové ascendentní s příklonkou (5)

shi-guójiā-d? (35_4_7_1_2)

shi-xīn-biān-d. (36_2_2_1_2)

xue-zhōngwén-ma? (37_1_14_2_4)

1.3. jednoiktové kombinace ascendentního a descendentního sledu (4)

huxiāng-tōngxin. (35_1_6_3_2)

hen-gǎn-xìngqu. (35_1_15_3_5)

ba-wǒ-sòngdao (36_1_28_2_2)

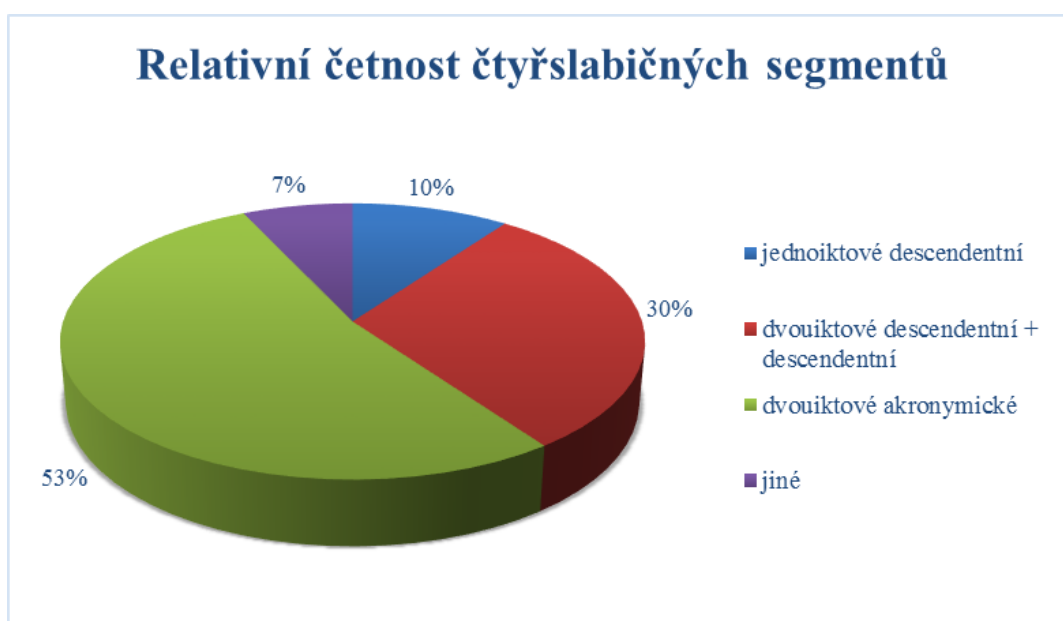
2. dvouiktové (117, tj. 83,6 % čtyřslabičných segmentů)

2.1. dvouiktové akronymické (74)

2.1.1. dvouiktové akronymické jako celek (50)

péngyou-d-xìn (35_1_1_1_2)

	hóngshizìhuì.	(36_1_13_2_2)
	wo ³ -you-yi-zhāng	(37_1_34_1_1)
2.1.2.	dvouiktové akronymické s předklonkou (17)	
	ceng-sònggei-wǒ,	(35_1_11_1_2)
	wo-hái-bu-neng ²	(36_1_37_1_1)
	yong-liúshengjī	(37_2_3_1_2)
2.1.3.	dvouiktové akronymické s příklonkou (7)	
	xiǎo-nǚ'ér-d	(35_1_11_2_3)
	hai ² -bu-qīng-ne.	(36_1_7_1_2)
	xué-zhōngwén-ma?	(37_1_13_3_1)
2.2.	dvouiktové kombinace dvou descendentních sledů (42)	
	lái-d-shi ² hour,	(35_1_5_3_2)
	yao ⁴ -dao-yīyuan	(36_1_38_1_2)
	jīng ju-chàngpian ⁴ ,	(37_1_34_1_2)
2.3.	dvouiktové kombinace dvou ascendentních sledů (1)	
	niánqīng-d-ren ² .	(36_1_22_1_3)

Graf č. 3: Relativní četnost čtyřslabičných segmentů

Pro zopakování jednotlivých druhů čtyřslabičných segmentů a jejich množstevního zastoupení zde uvádíme graf č. 3. Ten nám ukazuje, v jednotlivých výsečích řádově za sebou, od nejméně četné položky jiné, kde jsou zahrnuty méně četné typy, viz tabulka číslo 4, po nejvíce zastoupené druhy. Na první pohled je patrné, že převažují s více než

polovinou dvouiktové akronymické sledy. Ty jsou následované dvouiktovými kombinacemi dvou descendentních sledů, které zastupují bezmála třetinu a nakonec s desetinou jsou zastoupeny jednoiktové descendentní sledy.

3.2.5 Pětislabičné segmenty

Pětislabičné segmenty mohou být jednoiktové, dvouiktové i tříiktové. Nejpočetnějšími představiteli jsou sledy dvouiktové, které z pětislabičných segmentů zaujímají tři čtvrtiny. Poté za nimi následují tříiktové sledy s necelou jednou pětinou a nakonec s nejméně procenty sledy jednoiktové tvořící 7,9 % pětislabičných segmentů v našem korpusu. Z příložené tabulky číslo 5 můžeme vidět, že nejčetnějším typem realizovaným v těchto segmentech jsou dvouiktové kombinace dvou descendentních sledů s necelými 40 % z celkového množství pětislabičných segmentů. Další významnou skupinou jsou sledy dvouiktové akronymické, které mají okolo dvaceti osmi a půl procent. Poté s 15,9 % jsou již jiné než dvouiktové rytmické sledy a to tříiktové akronymické sledy. Nakonec se zbývající druhy pohybují okolo 5-6 % nebo 1,6 %.

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
dvouiktové akronymické	19	30,2%
dvouiktové ascendentní + ascendentní	4	6,3%
dvouiktové descendentní + descendentní	25	39,7%
jednoiktové ascendentní + descendentní	3	4,8%
jednoiktové descendentní	1	1,6%
tříiktové akronymické	9	14,3%
tříiktové akronymický + ascendentní	1	1,6%
tříiktové descendentní + akronymický	1	1,6%

Tabulka č. 6: Pětislabičné segmenty

Příklady pětislabičných segmentů:

1. jednoiktové (4, tj. 6,3 % pětislabičných segmentů)

1.1. jednoiktové descendentní s předklonkou (1)

méi-tīngshuogo-ya. (36_1_9_1_1)

1.2. jednoiktové kombinace ascendentního a descendentního sledu (3)

gei-zài-zhōngguo-d (35_1_1_1_1)

ba-wǒ-zìji-d (37_1_53_2_2)

jīnnián-jǐyue₃li, (35_1_5_1_1)

2. dvouiktové (48, tj. 76,2 % pětislabičných segmentů)

2.1. dvouiktové akronymické (18)

2.1.1. dvouiktové akronymické jako celek (4)

nǚli-xue-zhōngwén, (35_1_14_1_2)

wo³men-dou-wei-shéi (35_4_8_1_1)

dǐque-hen-qíguài. (37_1_38_2_2)

2.1.2. dvouiktové akronymické s předklonkou (2)

gei-zhōngguo-bàozhǐ (35_1_14_4_1)

zai-dōng'ou-gèdì, (35_1_23_3_1)

2.1.3. dvouiktové akronymické s příklonkou (6)

sānshi-kèláng-ne. (36_2_3_1_2)

zhōngguo-míngē-d (37_1_43_1_1)

zhōngguo-yinyuè-d (37_1_50_1_5)

2.1.4. dvouiktové akronymické s předklonkou a příklonkou (7)

xiang-gēwutuan²-d (35_1_16_2_3)

shi-shénme-bìng-a? (36_1_11_1_2)

di-sānshiqī-ke. (37_2_1_1_1)

2.2. dvouiktové kombinace dvou ascendentních sledů (4)

2.2.1. dvouiktové kombinace dvou ascendentních sledů (2)

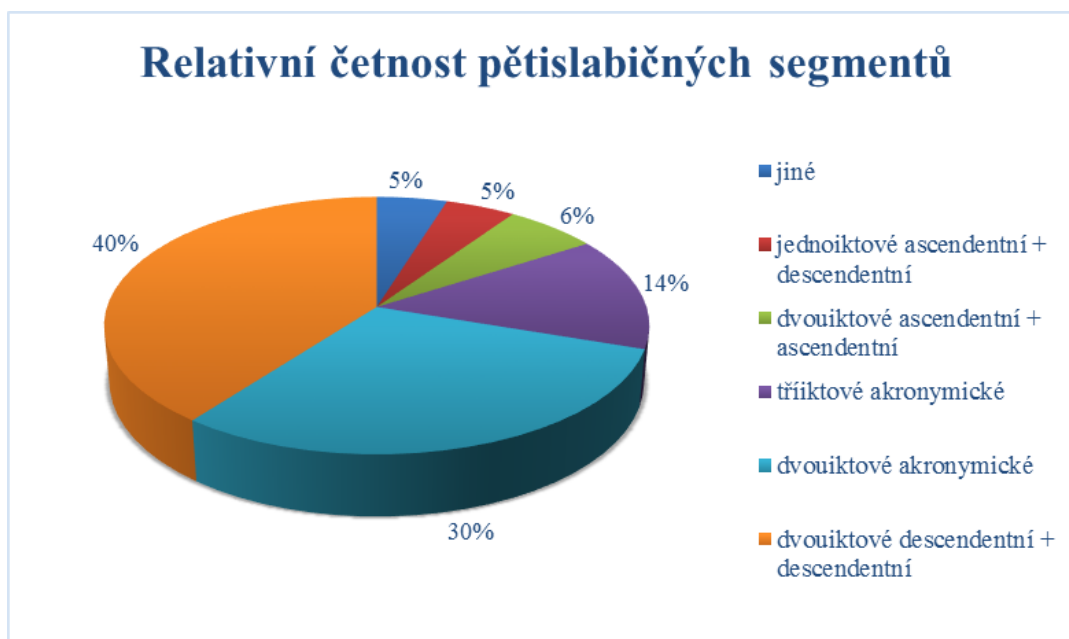
jiǎnchá-le-wo³-d (36_1_28_1_3)

hǎofīng-bu-haoting¹? (37_2_5_1_2)

2.2.2. dvouiktové kombinace dvou ascendentních sledů s příklonkou (1)

shi-zuì⁴-pǔbiàn-d (37_1_44_1_3)

- 2.2.3. dvouiktové kombinace dvou ascendentních sledů s předklonkou (1)
 qu-jiǎnchá-yi-ci⁴. (36_1_38_1_3)
- 2.3. dvouiktové kombinace dvou descendentních sledů (25)
- 2.3.1. dvouiktové kombinace dvou descendentních sledů (14)
- wo³men-cai-rènshi. (35_1_5_4_1)
 zhùfu-ta-shénme? (36_3_8_1_2)
 gāoshang-d-yìshu. (37_1_35_1_3)
- 2.3.2. dvouiktové kombinace dvou descendentních sledů s předklonkou (11)
- dao-wǒmen-**chéng**shi (35_1_5_3_1)
 you-shénme-zhēngxiang? (36_3_5_1_2)
 jiu-mǎile-yi²-ge (37_1_6_2_1)
3. tříiktové (11, tj. 17,5 % pětislabičných segmentů)
- 3.1. tříiktové akronymické (9)
- zhōngyang-gēwutuán (35_1_2_1_2)
 shénme-dou¹-neng-chī. (36_1_42_2_2)
 zhōngguo-yìshu**jiā** (37_1_48_1_1)
- 3.2. tříiktové kombinace akronymického a ascendentního sledu (1)
- wáng-lizhēn-tongzhi⁴ (35_1_3_1_1)
- 3.3. tříiktové kombinace descendentního a akronymického sledu (1)
- bìngqiè-xīwang-nin² (35_1_27_2_1)

Graf č. 4: Relativní četnost pětislabičných segmentů

K rekapitulaci pětislabičných segmentů a jejich druhů rytmického sledu, zde uvádíme graf s číslem 4. Je v něm možné spatřit relativní četnosti jednotlivých typů sledů od nejnižšího po nejvyšší číselné zastoupení. Nejmenšími položkami jsou výseče s jinými segmenty, které měly nízké zastoupení, a proto jsou shrnuty v jednu položku a dále jednoiktové ascendentní a descendentní kombinace. Největší část jsou dvouiktové kombinace dvou descendentních sledů, které tvoří dvě pětiny segmentů. Po nich následují dvouiktové akronymické sledy s třemi desetinnými.

3.2.6 Šestislabičné segmenty

Šestislabičné segmenty obsahují dvě nebo tři arse. Většinu zaujímají dvouiktové segmenty, ale mají jen o jednoho zástupce více než segmenty tříiktové. Nejčetnějšími jsou sledy tříiktové akronymické s 33,3 %. Poté následují sledy dvouiktové akronymické s téměř 27 % a nakonec s ještě významnými 20 % dvouiktové kombinace dvou descendentních sledů. Zbylé tři druhy jsou v našem korpusu přítomni jen po jednom a to s 6,7 %.

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
dvouiktové ascendentní + descendentní	1	6,7%
tříiktové descendentní + akronymický	1	6,7%
tříiktové descendentní + descendentní + ascendentní	1	6,7%
dvouiktové descendentní + descendentní	3	20,0%
dvouiktové akronymické	4	26,7%
tříiktový akronymický	5	33,3%

Tabulka č. 7: Šestislabičné segmenty

Příklady šestislabičných segmentů:

1. dvouiktové (8, tj. 53,3 % šestislabičných segmentů)

1.1. dvouiktové akronymické (4)

1.1.1. dvouiktové akronymické jako celek (2)

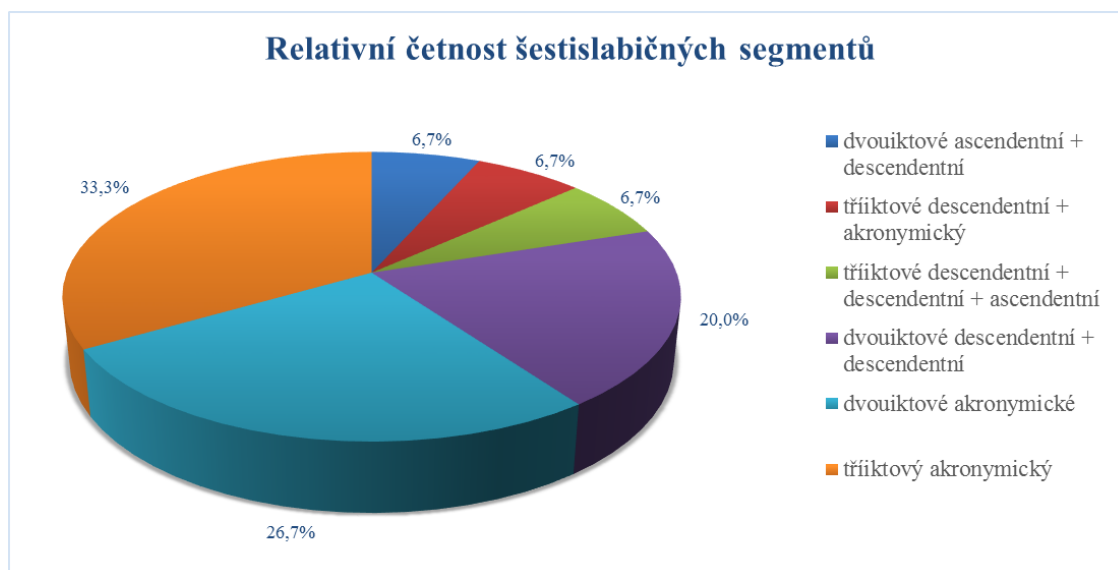
hóngshizihui-yīyuàn, (36_1_14_2_2)

hóngshizihui-yīyuàn, (36_1_17_2_2)

- 1.1.2. dvouiktové akronymické s předklonkou a ascendentním sledem (2)
- you-tángniaobìng-d-ren², (36_2_13_1_1)
- you-tángniaobìng-d-ren² (36_2_14_1_1)
- 1.2. dvouiktové kombinace (4)
- 1.2.1. dvouiktové kombinace ascendentního a descendentního sledu s předklonkou (1)
- ta-shēngbìng-d-shi²hour (36_3_3_1_1)
- 1.2.2. dvouiktové kombinace dvou descendentních sledů (3)
- wo³-zai-shěngcheng₂li-d (36_1_13_2_1)
- wo³-zai-shěngcheng₂li-d (36_1_14_2_1)
- wo³-zai-shěngcheng₂li-d (36_1_17_2_1)
2. tříiktové (7, tj. 46,7 % šestislabičných segmentů)
- 2.1. tříiktové akronymické (5)
- 2.1.1. tříiktové akronymické (2)
- ni³men-d-gēwutuán, (35_1_10_2_1)
- ni³men-d-gēwutuán, (35_1_20_2_1)
- 2.1.2. tříiktové akronymické s příklonkou (2)
- zhōngguo-yīnyuejiā-d (37_2_6_1_2)
- shénme-dou¹-neng-chī-le. (36_1_43_2_2)
- 2.1.3. tříiktové akronymické s předklonkou a ascendentním sledem (1)
- you-tángniaobìng-d-ren², (36_2_12_1_1)
- 2.2. tříiktové kombinace (2)
- 2.2.1. tříiktové kombinace descendentního a akronymického sledu (1)
- xǐhuan-bu-xi³huan-tīng (37_2_7_1_2)
- 2.2.2. tříiktové kombinace dvou descendentních sledů a sledu ascendentního (1)
- sìshi-duō-sui-d-ren², (36_3_4_1_1)

Z příkladů můžeme zjistit, že různorodých zástupců šestislabičných segmentů je přibližně polovina, protože se v našem korpusu tyto části opakují, kvůli různým nedostatkům nahrávky nebo nespokojenosti mluvčí s jejím přednesem.

Opět přikládáme výšečový graf nyní s číslem 5. V rámci tohoto grafu můžeme názorně spatřit jednotlivé procentuální pozice typů šestislabičných segmentů od tří nejméně zastoupených po nejvíce zastoupený tříaktový akronymický sled.

Graf č. 5: Relativní četnost šestislabičných segmentů

3.2.7 Sedmislabičné segmenty

V našem analyzovaném vzorku se nacházejí dva typy rytmického sledu a to dvouiktové akronymické s jedním zástupcem a tříiktové akronymické ve dvou variantách z celkového počtu tří. Proto zde již neuvádíme tabulku ani graf, pouze si uvedeme jednotlivé příklady ze zkoumaného korpusu. Tříiktové akronymické s předklonkou a ascendentním sledem jsou zastoupeny dvakrát pouze proto, že tuto část mluvčí na nahrávce zopakovala, jinak jsou ostatní typy zastoupeny po jednom.

Příklady sedmislabičných segmentů:

1. dvouiktové akronymické (1)

1.1. dvouiktové akronymické s příklonkou (1)

hóngshizihui-yīyuàn-qu. (36_1_28_2_4)

2. tříiktové akronymické (3)

1.1. tříiktové akronymické s předklonkou a příklonkou (1)

shi-liúxìngxìng-gǎnmào-ne. (36_1_27_4_2)

1.2. tříiktové akronymické s předklonkou a ascendentním sledem (2)

wo-liǎng-ge-xīngqī-yiqian² (37_1_4_1_1)

wo-liǎng-ge-xīngqī-yiqian² (37_1_7_1_1)

3.3 Analýza kól

V následující části se zaměříme na analýzu kól, jenž se vyskytují v našem analyzovaném korpusu. Kóla jsou v našem vzorku tvořena jedním až šesti segmenty. Z tabulky č. 7 je patrné, že nejčetnějšími typem kól jsou ty s jedním segmentem, které jsou zastoupeny přesně 100 kóly celkem z 302 kól našeho korpusu. Jak lze v příložené tabulce spatřit, tak s větším počtem segmentů zároveň klesá četnost daného druhu kóla. Proto lze velikost kól rozdělit na dvě skupiny a to na ty četnější, jimiž jsou jedno až tři segmentální kóla a na čtyř až šesti segmentální kóla, která mají menší zastoupení. Skupina jedno až tři segmentálních kól představuje 87,7 % (absolutně 265) celého analyzovaného korpusu. Druhá skupina čtyř až šesti segmentálních kól zaujímá oproti první skupině pouze 12,3 % (absolutně 37) z celého našeho vzorku. V průměru jsou kóla našeho korpusu tvořena 2,2 segmenty.

počet segmentů	absolutní četnost	relativní četnost
1	100	33,1%
2	96	31,8%
3	69	22,8%
4	26	8,6%
5	9	3,0%
6	2	0,7%

Tabulka č. 8: Velikost kól

3.3.1 Pozice segmentů v rámci kól

Nyní přistoupíme k výzkumu pozice typů rytmických sledů v rámci kól. Oldřich Švarný vymezuje pozice v rámci kól na pozici na začátku nebo uvnitř kóla a na pozici na konci kóla, tak je a jejich poměr posoudíme i my. Dále poznamenává, že pokud je kolón jednosegmentální, tak se chápe jeho pozice jako pozice na konci kóla.²⁸

Celkově se v našem korpusu logicky vyskytují více než polovinou kóla v pozici na začátku nebo uvnitř, jak můžeme spatřit v příložené tabulce č. 8. Rozdíl mezi oběma pozicemi je 57 segmentů.

pozice	absolutní četnost	relativní četnost
na začátku nebo uvnitř kóla	359	54,3%
na konci kóla	302	45,7%

Tabulka č. 9: Poměr pozic v rámci kól

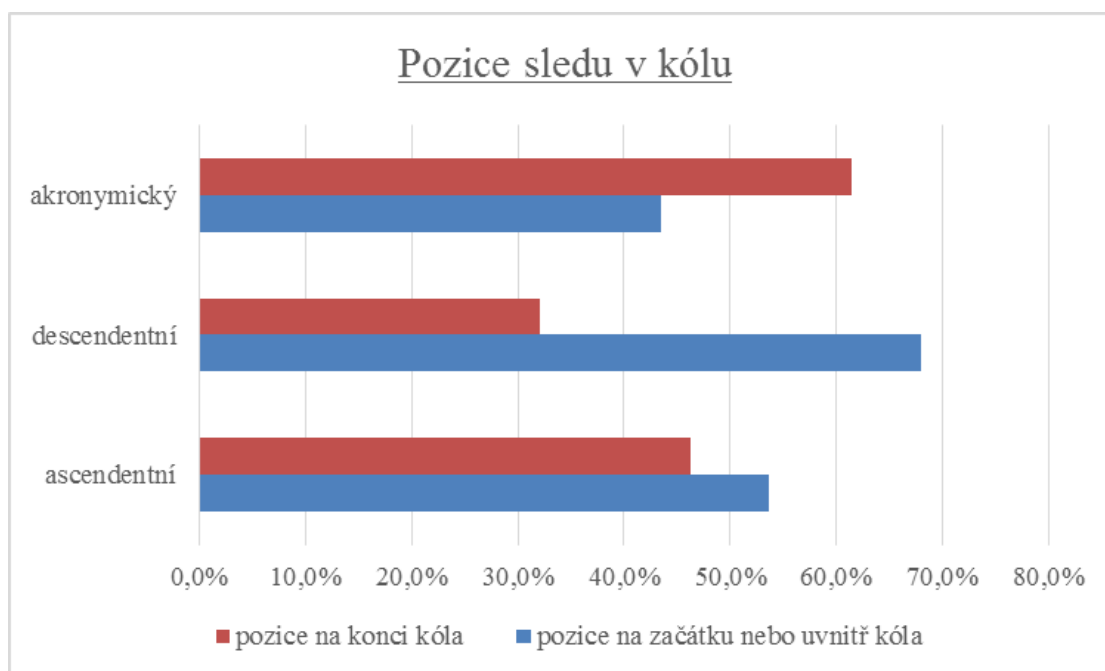
²⁸ Švarný O., 1998: s. 33.

Tato analýza je shodná pouze s částí analýzy O. Švarného, jak můžeme vidět z tabulky č. 9 a z následujícího grafu č. 6. Potvrdila jeho zjištění, že sled descendentní se vyskytuje častěji na začátku nebo uvnitř kóla, ale zároveň se neshoduje s tou částí tvrzení, že ascendentní sled je naopak více frekventovaný na konci kóla.²⁹ Ukazuje se, tedy že ascendentní a descendentní sledy jsou produktivnější na začátku nebo uvnitř kóla a jedinou výjimkou je sled akronymický, který je čtenější v pozici na konci kóla.

typ rytmického sledu	pozice na začátku nebo uvnitř kóla	pozice na konci kóla
ascendentní	53,7%	46,3%
descendentní	68,0%	32,0%
akronymický	43,5%	61,4%

Tabulka č. 10: Pozice sledu v kólu

Z grafu číslo 6 vidíme, že celkově nejproduktivnějším rytmickým sledem na začátku nebo uvnitř kóla je sled descendentní. Dále celkově nejčtenějším rytmickým sledem na konci kóla je sled akronymický.

Graf č. 6: Pozice sledu v kólu

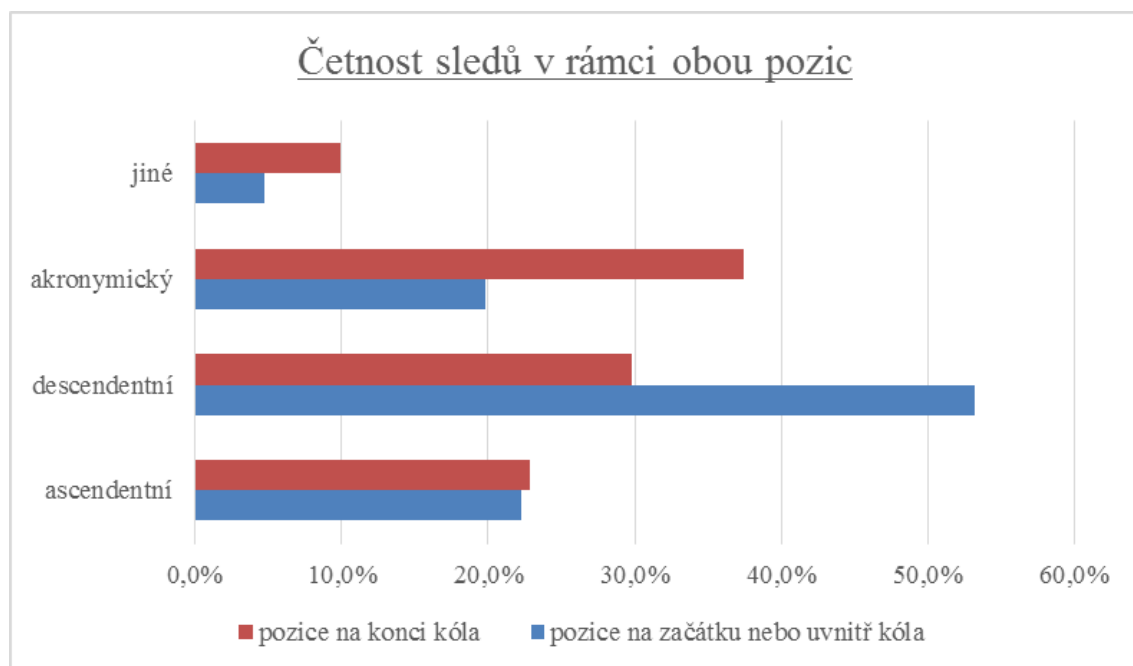
²⁹ Švarný O., 1998: s. 33.

Další oblastí, kterou jsme se zabývali, je analýza četnosti sledů v rámci pozice na začátku nebo uvnitř kóla, tak i v rámci pozice na konci kóla. K této části se vztahuje tabulka č. 10. V rámci pozice na začátku nebo uvnitř kóla je nejčetnější sled descendentní, který v této pozici zaujímá více než polovinu. Sled akronymický je naproti tomu nejproduktivnější v rámci pozice na konci kóla, kde tvoří tři osminy této pozice.

rytmický sled	pozice na začátku nebo uvnitř kóla		pozice na konci kóla	
	absolutní četnost	relativní četnost	absolutní četnost	relativní četnost
ascendentní	80	22,3%	69	22,8%
descendentní	191	53,2%	90	29,8%
akronymický	71	19,8%	113	37,4%
jiné	17	4,7%	30	9,9%

Tabulka č. 11: Četnost sledů v rámci obou pozic

Pro lepší představu zde předkládáme i následný graf č. 7. Podle něho můžeme zjistit, že sledy ascendentní jsou zastoupeny v obou pozicích téměř stejným procentuálním počtem. Naopak sledy descendentní, v pozici na začátku nebo uvnitř kóla, zaujímají téměř o polovinu více, než jak je tomu u nich v pozici na konci kóla.

Graf č. 7: Četnost sledů v rámci obou pozic

3.3.2 Rytmické sledy v kólech

V této části se zabýváme tendencemi řazení různých druhů segmentů v rámci jednoho kóla. Dále se pokoušíme o nalezení opakujících se vzorců v rámci jednoho kóla. Jelikož zástupců čtyř a více segmentálních kól je málo a také mají vysoký počet potenciálních kombinací, tak se jimi v této analýze nebudeme dále zabývat. Třísegmentální kóla zmíníme jen okrajově. Přestože je jejich počet celkem vysoký (69), tak je to stále nízký počet pro určení relevantních vzorců. Navíc mají také vysoký počet potenciálních kombinací jako čtyř a více segmentální kóla. S ohledem na tyto skutečnosti se zaměříme na jednosegmentální a dvousegmentální kóla, ve kterých jsme našli opakující se vzorce. Tato kóla přece jen tvoří 64,9 % analyzovaného korpusu.

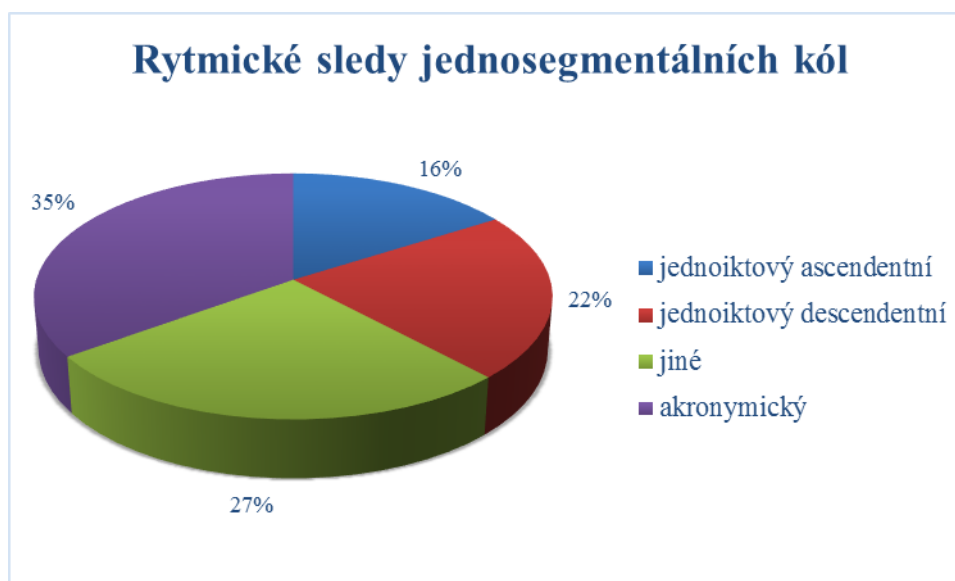
3.3.2.1 Rytmické sledy v rámci jednosegmentálních kól

Jak jsme již poznamenali výše, pokud je kolón jednosegmentální, tak se chápe jeho pozice jako pozice na konci kóla. Z tabulky č. 9 je patrné, že nejčetnějším sledem je sled akronymický s 35 %. Poté následují jiné rytmičné sledy jednosegmentálních kól, které zastávají více než čtvrtinu všech sledů. Jsou v nich započítány jednoslabičné segmenty, které vlastně nemají žádný rytmus a poté další kombinace sledů v pozici na konci kóla. S 22 % jsou v pořadí jednoiktové descendentní segmenty, které mají o pět procent více než sledy jednoiktové ascendentní.

rytmické sledy jednosegmentálních kól	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktový ascendentní	16	16,0%
jednoiktový descendentní	22	22,0%
akronymický	35	35,0%
jiné	27	27,0%

Tabulka č. 12: Rytmičné sledy jednosegmentálních kól

K názornému zobrazení procentuálního zastoupení rytmičných sledů jednosegmentálních kól zde uvádíme výšečový graf č. 8. V něm jsou seřazeny sledy od nejméně početného k nejpočetnějšímu. Tedy od jednoiktového ascendentního do sledu akronymického.

Graf č. 8: Rytmické sledy jednosegmentálních kól

3.3.2.2 Rytmické sledy v rámci dvousegmentálních kól

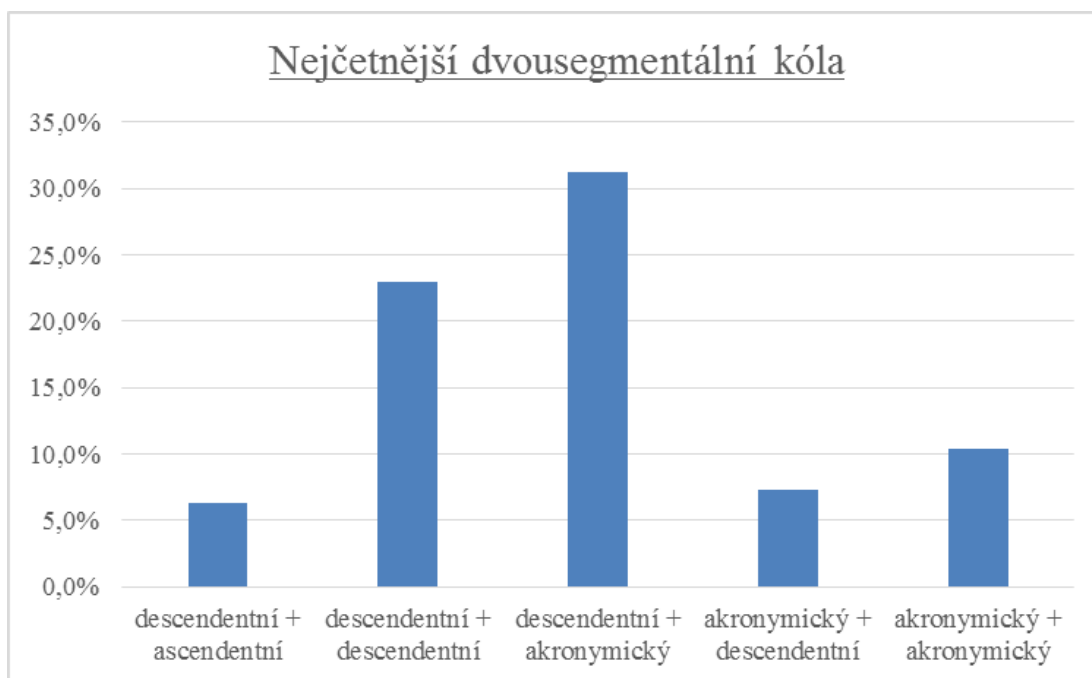
Dvousegmentálních kól je celkem 96, tvoří je celkem 14 variant rytmičtých sledů a představují téměř 32 % všech kól našeho analyzovaného materiálu.

rytmické sledy dvousegmentálních kól	absolutní četnost	relativní četnost
ascendentní + ascendentní	4	4,2%
ascendentní + descendentní	1	1,0%
ascendentní + akronymický	4	4,2%
ascendentně-descendentní + descendentní	1	1,0%
ascendentně-descendentní + akronymický	3	3,1%
descendentní + ascendentní	6	6,3%
descendentní + ascendentně-descendentní	1	1,0%
descendentní + descendentní	22	22,9%
descendentní + akronymický	30	31,3%
akronymický + ascendentní	2	2,1%
akronymický + descendentní	7	7,3%
akronymický + akronymický	10	10,4%
akronymicko-ascendentní + descendentní	2	2,1%
jiné	3	3,1%

Tabulka č. 13: Rytmické sledy dvousegmentálních kól

Pro představu zde uvádíme tabulku č. 10 se všemi kombinacemi, které se nám v našem zkoumaném materiálu objevily. Pět nejčetnějších zástupců opakujících se kombinací dále přibližujeme v grafu č. 9. Ostatní vzorce mají zastoupení pouze pod 5 %. Z grafu můžeme vyčíst, že nejpočetnějšími dvousegmentálními kóly jsou kombinace

descendentního a akronymického sledu, které pokrývají 31,3 % našeho korpusu. Na druhém místě je kombinace dvou descendentních sledů s téměř 23 % a poté na třetím místě kombinace dvou akronymických segmentů. Čtvrtým v pořadí je kombinace akronymického a descendentního sledu se 7,3 % a jen o jedno procento méně má kombinace descendentního a ascendentního sledu.

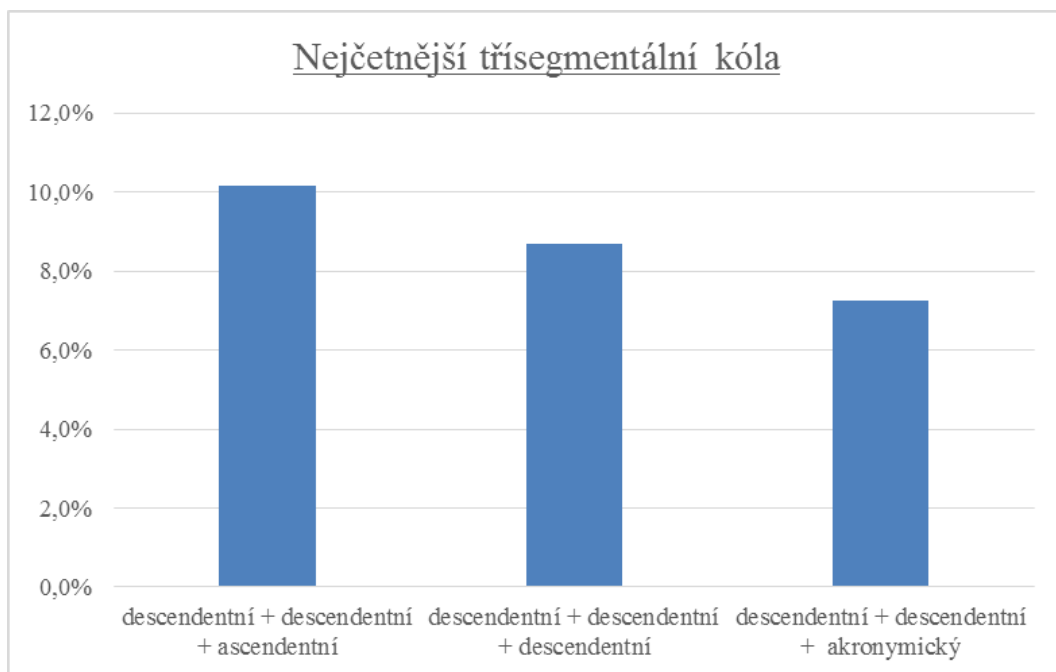

Graf č. 9: Nejčetnější dvousegmentální kóla

3.3.2.3 Rytmické sledy v rámci třísegmentálních kól

Jak jsme zmínili výše, tak třísegmentální kóla představíme jen okrajově, protože jejich potenciálních kombinací je mnoho a náš korpus je k širšímu závěru omezený. Přesto se nám v našem korpusu objevily některé četnější kombinace, které si zde uvedeme.

Třísegmentálních kól je celkem 69 a tvoří 22,8 % všech kól. Z následujícího sloupcového grafu č. 10 vidíme, že nejpočetnějším zástupcem je kombinace dvou descendentních sledů a sledu ascendentního, který představuje jednu desetinu třísegmentálních kól. Poté následuje kombinace tří descendentních sledů s 8,7 %. Poslední variantou, kterou si uvedeme je kombinace dvou descendentních sledů a sledu akronymického zaujímající 7,2 %.

Graf č. 10: Nejčtenější třisegmentální kóla

Podle zde uvedených nejčtenějších kombinací, zjistíme, že za nejproduktivnější můžeme počítat rytmické sledy dvou descendentních kombinací s proměnnou finální pozicí.

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo vytvoření prozodicky transkribovaného textu, podle audionahrávky a následná analýza tohoto textu, která se skládala z několika stěžejních částí. Zvukový záznam byl pořízen při tvorbě učebnice *Úvodu do hovorové čínštiny 2* a v této bakalářské práci byla z této učebnice vybrána cvičení 35, 36 a 37.

V první části, která je nazvána teoretická, byly nastíněny pojmy spojené s problematikou a potřebné k pochopení analýzy a jejích výsledků. Stručně bylo definováno lineární větné členění, dále rytmické členění vět, poté iktovost slabik a sedm stupňů prominence, dle prof. PhDr. Oldřicha Švarného, CSc. a nakonec jednotlivé rytmické sledy.

Následně byly v druhé části popsány metody a postupy při zpracování korpusu. Byla tedy vypracována prozodická transkripce celého analyzovaného textu, podle dané audionahrávky. K této transkripci byl přiložen přepis do čínských znaků a překlad do českého jazyka. S takto zpracovaným korpusem započala prozodická analýza, v níž jsme došli k níže uvedeným zjištěním.

V analytické části byl korpus rozčleněn na jednotlivé věty, kóla a segmenty. Výsledky analýzy lineárního větného členění ukázaly, že námi zkoumaný korpus se skládá ze 187 vět, které se dále dělí na 663 segmentů a 2052 slabik. Průměrně je věta v našem korpusu tvořena 1,6 kóly. Dále jsou jednotlivé věty v průměru tvořeny jedenácti slabikami. Průměrná délka segmentu je 3,1 slabik, což potvrdilo zjištění O. Švarného o rozmezí průměrné délky mezi 2,5 až 4,5 slabikami. Poté bylo zjištěno, že jeden kólon je v průměru tvořen 2,2 segmenty a 6,8 slabikami. Tento výsledek opět potvrdil rozmezí zjištěné O. Švarným, které činí 6 až 7 slabik.

Poté byla provedena analýza segmentů, při které bylo zjištěno, že dvojslabičné, trojslabičné a čtyřslabičné segmenty spolu dohromady tvoří 83,5 % všech segmentů. Zbytek segmentů tvoří jednoslabičné, pětislabičné a šestislabičné segmenty. Ve zkoumaném materiálu zastávají většinu jednoiktové a dvouiktové segmenty s přibližně 97 % celého textu. Jednoiktové segmenty jsou zároveň celkově nejpočetnější skupinou. Přitom jednoiktové segmenty jsou přibližně z 86 % dvojslabičné a tříslabičné, dvouiktové zhruba ze 77 % tříslabičné a čtyřslabičné. Nyní shrneme převládající typy rytmických sledů v rámci jednotlivých segmentů. U dvojslabičných segmentů převládá sled descendentní nad ascendentním. V tříslabičných segmentech je nejčetnějším sledem

sled jednoiktový descendentní. Poté dochází ke změně a nejpočetnějším sledem ve čtyřslabičných segmentech je sled dvouiktový akronymický. V pětislabičných je opět převládajícím sled descendentní, ale tentokrát dvouiktová kombinace tohoto sledu. Šestislabičné a sedmislabičné segmenty mají nízké zastoupení, ale v obou převládá sled tříiktový akronymický. Nakonec se po shrnutí výsledků ukázalo, že nejfrekventovanějším rytmickým sledem v rámci segmentů je sled jednoiktový descendentní, což je dáno vysokým počtem dvojslabičných a třislabičných segmentů.

Co se týče velikosti kól, tak nejvíce zastoupeny jsou ty s jedním segmentem. Celkově převažuje skupina jedno až tři segmentálních kól, která představuje téměř 88 % celého analyzovaného korpusu. Jednosegmentální kólon je ve 35 % akronymický, ve 22 % descendentní a v 16 % ascendentní. Nejčetnějšími dvousegmentálními kóly jsou kombinace descendentního a akronymického rytmu, poté následují kombinace dvou descendentních rytmů a nakonec dvou akronymických rytmů. Okrajově se tato práce zabývala i třisegmentálními kóly, ve kterých se i přes množství potenciálních kombinací vyskytly některé četnější kombinace. Těmito nejčetnějšími kombinacemi byly rytmické sledy dvou descendentních sledů s proměnnou finální pozicí. Dále se ukázalo, že v rámci pozice na začátku nebo uvnitř kóla je nejčetnější sled descendentní a naproti tomu v pozici na konci kóla je nejproduktivnější sled akronymický. Nakonec bylo zjištěno, že analýza kól je shodná pouze s částí analýzy O. Švarného. Potvrdila jeho zjištění, že sled descendentní se vyskytuje častěji na začátku nebo uvnitř kóla, ale zároveň se neshoduje s tou částí tvrzení, že ascendentní sled je naopak více frekventovaný na konci kóla. Ukázalo se, tedy že ascendentní a descendentní sledy jsou produktivnější na začátku nebo uvnitř kóla a jedinou výjimkou je sled akronymický, který je četnější v pozici na konci kóla.

Srovnání a dosažené výsledky popsané v této práci ukazují určité tendence v prozodické realizaci řeči, ale nedají se považovat za obecně platné, jelikož se týkají jen malého vzorku. Proto by bylo zajímavé pokračovat v analýze většího korpusu, aby se ukázalo, zda budou zjištěny obdobné výsledky.

Resumé

The aim of this bachelor thesis is to create a prosodic analysis of a recorded text from a textbook called “*Úvod do hovorové češtiny 2*” written by Oldřich Svarný and his colleagues in 1967. The analysed text consists of exercises 35-37, which contain 187 sentences. For the purpose of prosodic analysis, the analysed text is transcribed into prosodic transcription and also into Chinese characters. For a better understanding of the text, all individual sentences are also translated into Czech language. This thesis is divided into a theoretical and a practical part. The first part of this bachelor thesis explains terms related to the issue of prosodic division of Chinese language, such as a linear division of sentences, a rhythmical segmentation of sentences and the seven degrees of prominence that are key to this work. In the following practical part, the text is subjected to analysis, which determines and quantifies its prosodic characteristics, for example analysis of sentences and their division into rhythmic units, hierarchization of prominence of syllables within these units, and mutual hierarchy of stressed syllables. In addition to that, a speech speed of analysed recordings is determined. The final part of this thesis deals with a summary of results of the prosodic analysis as well as with the quantitative analysis of the selected text.

This thesis has come to following results. The analysed text consists of 187 sentences, which are further divided into 663 segments and 2052 syllables. The most frequent rhythm sequence within the segments is a sequence of one-act descending. The most common types of *kólons* are single-segmental *kólons*. Within the position at the beginning or inside of the *kólon*, the most frequent sequence is descending, and in the position at the end of the *kólon*, the most productive sequence is acronymic.

Key words: prosodic analysis, prosodic transcription, linear segmentation, tone prominence, rhythm, segment

Seznam použité literatury

- POSPĚCHOVÁ, Zuzana. Prozodická transkripce čínštiny a její využití v současnosti. *Dálný východ*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2015, 2, s. 93-103.
- ŠVARNÝ, Oldřich a kolektiv. *Gramatika hovorové čínštiny v příkladech: Gramatika hovorové čínštiny v příkladech*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1993, 263 s.
- ŠVARNÝ, Oldřich a UHER, David. *Hovorová čínština. Úvod do studia hovorové čínštiny*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001, 190 s.
- ŠVARNÝ, Oldřich a UHER, David. *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014, 163 s.
- ŠVARNÝ, Oldřich, et al. *Hovorová čínština v příkladech III*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998, 251 s.
- ŠVARNÝ, Oldřich, et al. *Úvod do hovorové čínštiny I*. Praha: SPN, 1967.
- ŠVARNÝ, Oldřich, et al. *Úvod do hovorové čínštiny II*. Praha: SPN, 1967.
- UHER, David a SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza. Prozodická analýza monologu. *Dálný východ*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2015, 2, s. 104-126.

Seznam příloh

1x CD-ROM – obsahuje, mimo samotné bakalářské práce, excelové soubory, ve kterých se nachází rozčleněný korpus a tabulky s grafy osahující data analýzy